215 szám.

A „KELET“ előfizetési díja:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva
Egész évre . . . . . 16 frt.
Fél évre . . . . . 8 „
Negyedévre . . . . . 4 „
Egy hóra helyben . . . . . 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 6 kr.
Megjelenik a „Kelet“ mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.
Szerkesztői és kiadói szállás: főtér 12-ik szám.
Kéziratok nem adatnak vissza.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetési díjak.
Egy négyszög czentiméternyi tér ára 2 kr.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknél külön kedvezményt is nyujt a kiadóhivatal.
Hirdetéseket fölvesznek:
Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus) der Wollzeile 36,) Haasenstein et Vogler (Wallfisch-gasse 10 Rud. Mosse Publicistische Bureau. Budapesten: Haasenstein és Vogler hirdetés közv. irodája. Goldberger A. hirdetések fő vételi irodája Budapesten Szervitatér 3. sz.
Nyilttári czikkek
gármond sora után 25 krajczár fizetendő.

Tizenegyedik évfolyam. 1881. Kolozsvár, péntek, szeptember 23

Olvasóinkhoz!

Lapunk előfizetőinek eddig tanusitott szives pártfogását kérjük e helyen a közeledő uj évnegyed alkalmából.

A tizenegy éves mult, mely alatt e lapnak az 1867-ki kiegyezés törvénybe foglalt pontjaiban mindig egy és változatlan programmja volt; az elszántságig menő határozottság és nyiltság, melylyel jó meggyőződésünknek csöndes ugy, mint válságos időkben, a nép ezreivel ugy, miként egyesekkel szemben mindig férfias hangot adánk, — felment a kötelezettség alól, hogy ezután követendő elveink és magatartásunk hosszabb fejtegetésébe bocsatkozzunk. Maradunk ezután is, a kik eddig valánk.

Nem tehetjük azonban, hogy ezuttal ne hivjuk fel szives pártfogóink figyelmét azon nagy előhaladásra, melyet fáradság és áldozat árán, részben a körülmények közremüködésével lapunk szerkesztésében elérnünk sikerült. A mig pár évtizeddel előbb a Kolozsvártt megjelenő hirlap csak egy hét multán hozhatott nyilvánosságra budapesti közleményeket, s a mig lapunk megindulásakor, a nehány szóból álló táviratokat leszámitva, csak két nappal a budapesti hirlapok megjelenése után adhatta tudtul vidéki olvasóinak az amazokban foglalt közleményeket, ma tulzás nélkül állithatjuk, hogy a Budapest és Kolozsvár közötti távolságot lapunkra nézve időben sikerült teljesen elenyésztetnünk, sőt **hasábokra menő értesitések egy fél nappal előbb látnak napvilágot lapunkban Kolozsvártt, mint ugyanaz Budapesten.** Naponként érkező s hasábokra terjedő eredeti táviratainktartalmának nagy része ugyanis, **Budapesten csak a másnap reggel megjelenő lapokban olvasható,** azon [illegible] körülménynél fogva, mivel lapuk estve jelenvén meg Kolozsvártt, távirati úton azt is nyilvánosságra hozhatja, a mi budapesti, estieknek nevezett, de délben megjelenő lapokban még nem volt közölhető és a másnap reggeli kiadásra van fentartva.

Másrészt a gyorsvonat Budapestről késő estve indulván el Kolozsvárra, fővárosi tudósitóink lapunk számára postára tehetik a másnap megjelenendő budapesti lapoknak már kész anyagát, melyet aztán Kolozsvártt egy nap közölhetünk amazokkal, s helyben egy nappal előbb, vidéken egyidejüleg irott tudósitásból is eltalálják olvasóink a „Kelet“-ben a budapesti lapok által közlötteket.

Szükségesnek találtuk ezt eként részletezve adni elő, hogy előfizetőink meggyőződést szerezhessenek első tekintetre hihetetlennek látszó, fennebbi állításunk igazságáról.

A „Kelet“ azonban jövőre is nemcsak országos érdekeket képviselő lap, hanem speciáliter az erdélyi részek organuma kiván maradni és neves irók kezéből vett vezérczikkeinkben, vidéki tudósitásaikban, gonddal szerkesztett tárcza, tanügy, irodalom és művészet, törvényszéki csarnok, hir és közgazdaság czimü rovataikban, sőt budapesti leveleinkben is mindig kiváló tekintettel vagyunk az erdélyi hazarészre. Az országgyülés megnyiltának közeledtével ezután rendes szemlét adunk a magyar lapokról, s egy héten kétszerháromszor a bukarestiekről is. Szóval törekedünk teljes erőnkből megfelelni a bizalomnak, melylyela nagy közönség előfizetéseiben megajándékoz.

A „Kelet“ előfizetési ára:

Egész évre . . . . . 16 frt.
Fél évre . . . . . 8 „
Negyedévre . . . . . 4 „
Egy hóra helyben. . . . . 1 „ 50 kr.

A „Kelet“ szerkesztősége.

A HADSEREG.

Az idők kérlelhetetlen logicája sok argumentumot kicsavart 1867 óta az ellenzék kezéből újabb alkotmányosságunk ellen. Volt idő, midőn a szélsőbal az egész magyar honvédséget csak épen ugy megostromolta, mint a közös hadserget ma. Madarász, Patay, Csanády, Csiky, Vidacs ellene szavaztak még a felállításáról szóló törvényjavaslatnak is, s később a ruházatán elkezdve minden izében gúny tárgyát képezte a honvédelmi intézmény. A mai pártküzdelem csak árnya azon elkeseredett harcznak, melyet a birói függetlenség, a törvényhatóságok rendezése, a közoktatási, választási törvény ellen az ellenzék kifejtett volt. Napirenden voltak még megyegyülési határozatok miatt is a miniszterium vád alá helyezése iránti inditványok, s az agyonbeszélés a legérdemesebb ellenzéki csinyek közé tartozott. A választások egy-egy elkeseredett belháboru jellegével birtak, s halottak maradtak a csatamezőn.

Az oppositiónak azonban eleinte választékos fegyvertárából csak a közös hadsereg intézménye ellen használt fegyverek nem rozsdásodtak még egészen el. A többi jó formán elkopott a használatban vagy az idők által tulszárnyaltatott, s a kovás puskák és előltöltő ágyuk hasznavehetetlen lomtárába jutott.

A közeledő országgyülés megnyiltával szinte kétségbeejtő az ellenzék helyzete. Se nemzeti bank, se vámszerződés, se török-muszka háboru, se semmiféle botrány, nem marad tehát egyéb csépelni való, mint a közös hadsereg. Az ellenzék nem alkothat törvényjavaslatokat, csak opponálhat nekik, erre sem kinálkozik eléggé alkalmas anyag. Miből tartja tehát majd fen a szélbal a felizgatott honmentők harczi kedvét, a kik választások alatt nagyot cselekedvén, nagyot is remélnek? Mi egyébből, mint az önálló hadsereg eszméjéből.

Bizony sovány kost.

A miniszterelnök Debreczenben csak pár szóval egy olyan döntő okot mondott az önálló hadsereg felállításának lehetetlensége mellett, mely minden csöndesebb vérü szélbalit is rögtön meggyőzhetne kivánságanak czélszerütlensége felől. A kormányelnök ugyanis felemlitette, hogy Magyarország körülbelől 45 százalékkal járul a közös hadsereg létszámához és csak 30 százalékát viseli a terheknek. Ennyiből áll az összes argumentum, de e két egymás mellé állitott szám magában is eleg beszédes. Ha tehát egy hadseregnek külön való szervezése, s mindazon intézményeknek, melyek az egy hadsereg számára egy példányban létesültek, egy második példányban való előállitása nem is képezne óriasi új kiadásokat, csupán a magyar korona területén toborzott seregnek jelenlegi állapotában való fentartása 30 helyett 45 százalék terhet róna az egészhez viszonyitva Magyarországra, azaz 33 százalékkal több kiadása volna a magyar államnak, mint jelenleg, ugyanakkora hadseregre. Arra pedig a talpig fegyverben álló többi államok között Oroszország torkában Magyarország nem gondolhatna távolról sem, hogy hadseregének létszámát leszállitsa. De még ennél is nagyobb képtelenségek közé tartoznék deficzites állapotunkban arról álmodni is, hogy Magyarország a most is alig viselhető katonai terheket 33 százalékkal megnövelje vállain, s magát ez úton a biztos államtönk elé vigye. Ha Magyarországnak van, a mi felett épen most örüljön, ugy a legynagyobb áldások közé sorozhatja, hogy a monárchia véderejének reá eső 45 százalékát a költségekből csak 30 százalékkal tartja fen, s vész idején mégis egy hatalmas birodalom összes hadserege áll háta megett.

Régi és új magyar törvények, de az egész művelt világ ususa szerint a haderőnek ura és parancsolója az államfő, s e tekintetben valószinüleg a szélbal sem óhajtana változtatásokat. De ez esetben a külön hadsereg is csak egységes vezérlet alatt állana, a tisztikar szervezete, kinevezése jelenlegi épségében ezután is csak az államfő kizárólagos jogát képezné, s lényegében korántsem volna épen az a hadsereg, a mit a szélbal az „önálló“ elnevezés alatt képzeletben a nagy közönség elé állit.

Higgadt magyar politikus előtt tehát nem a hadsereg egységének szétszakitása, hanem a hazánkban toborzott résznek alkotmányos iránya, a hadsereg intézményeinek a polgáriakkal való összhangba hozatala képezheti a czélt.

Királyunk 1868-ban sietett a nemzetnek egy régi óhajtását teljesiteni, mely főhaduri jogkörébe vágott, midőn 1868. aug. 6-án kelt parancsolatával elrendelte, hogy a magyar ezredek tiszti állomásai ezentul magyarokkal töltessenek be.

Kétségtelen, hogy e rendeleten tül soha a nemzet többségének óhajai tovább nem terjedtek és nem terjednek ma sem. E szép parancs teljesitését kell tehát keresztül vinni. Hatni kell a delegatióban törvényes uton oda, hogy a katonai iskolákba magyar fiuk vétessenek fel, s e tekintetben a német nyelv nem tudása ne szolgáljon akadályul és hatni kell elijesztés helyett a magyar közvéleményben arra, hogy a harczias magyar faj ne idegenkedjék a katonai szolgálattól. A hadsereg bárminő reformjának a delegatió törvényes ura, ezen az uton kell tehát kiküzdeni a magyar közvélemény jogos kivánságait.

A vallás- és közoktatásügyi miniszterium jövő évi költségvetésében — mint értesülünk — az állami népiskolák szaporitására is kiváló figyelmet fordit; e mellett azonban nem mellőzi az ifjuság magasabb kiképzésére szolgáló tanintézetek fejlesztését sem. A budapesti kir. tudomány-egyetemre nevezetesen az eddiginél mintegy 50,000 forinttal többet irányoz elő, miután az orvosi, valamint a bölcsészeti karnál két uj tanszékre, ugyszintén az orvosi karnál a tanársegédek, a műtőnövendékek és gyakornokok számának szaporitására törekszik; mig a kolozsvári egyetemnél csak némi kisebb mérvü általányok fölemelését czélozza. A József-műegyetem költségvetési többlete az uj előirányzat szerint még 2000 frttra sem rug, miután ezen intézet jelenleg átalakulási stádiumában állván, egyelőre nagyobb kiadásokat nem igényel. Az országos mintarajz-iskola és rajztanárképezde ellenben mintegy 8000 frtnyi kiadási többlettel van előirányozva, mely összegből a miniszterium egy uj tanári állást rendszeresit, a művészi ösztöndijakat szaporitja; végül egy műterem lakbérére és felszerelésére 2500 forintot praeliminál.

—

A magyar és osztrák igazságügyminiszteriumok — a mint a „Neue Freie Presse“-ben olvassuk — tárgyalásokat folytatnak egymással, hogy a socialistikus propaganda ellen rendszabályokat állapitsanak meg. Ezen tárgyalások a berlini és a pétervári kabinetek egyidejü megkeresésére indittatnak meg. Ebből kiviláglik, hogy ez actióra a danzigi találkozás adta a kezdeményezést.

—

Az osztrák-magyar és orosz uralkodók közti találkozásról szóló hirt a „P. Ll.“ bécsi levelezője is alaptalannak mondja. Értesült körökben e találkozás tervéről egyáltalán semmit se tudnak, minthogy azt sem osztrák-magyar, sem orosz részről meg nem pendितették. Ez azonban egyáltalán nem zárja ki, hogy e találkozás később ne mehessen végbe, — mint a „Hon“ irja, — az ily dolgok, melyeknél az udvariasság nagy szerepet játszik, gyorsan eshetnék meg és ily esetekben a legkisebb kezdeményezés elegendő. Sőt a danczigi találkozás után az osztrák-magyar és orosz uralkodók közti entrevue is sokkal valóbbszinü, mint ezelőtt volt. De azért tény, hogy jelenleg semmi ok nincs rá, hogy a két uralkodó közelálló, kilátásba vett vagy elvileg már elhatározott találkozásáról beszéljenek, és hogy minden erre vonatkozó jelentés, bármily határozottan lépnek is fel, csak puszta gyanitások kifejezése.

—

A müveltebb iparosok kiképezése tekintetében a közoktatásügyi minister körrendeletet intézett az összes tanfelügyelőkhöz, a melyben előrebocsátva azt, hogy hajlandó levén a fennálló, valamint a keletkező mindenik polgári és felsőbb népiskola mellé időről-időre fokozatos haladásban a vidék szokásaihoz, megszokott életmódjához s általában viszonyaihoz ipartanműhelyeket felállitani, felhivja a tanfelügyelőket, hogy minden egyes népiskolát vegyen gondosan szemügyre, vizsgálja meg a vidék életviszonyait, különösen ebben azt, mely iparág az, a mire az ottani lakosok már eddig is kiváló hajlamot tanusitottak, valamint azt is, hogy a kész munkák már a bizonyos irányt vett kereskedés utján haszonnal eladhatók-e. Tájékozásul még megjegyzi a minister, hogy általában jövőben, mint jelenben is tanműhelyeket csak a fa-, vas-, agyag- és szövőipar körébe vágó ágak számára állithat, mivel ezek közül választhatók ki oly iparágak, melyekre a polgári és felső népiskolai oktatással megszerezhető müveltséget alkalmazni lehet. — Ha az ipar idővel más ágaiban is kifejlődésnek indul, az ily ág számára is lehet majd annak idején az intézetek mellé ipartanműhelyeket állitani.

KÜLFÖLD.

Vilmos német császár, legutóbb Itzehoeben udvari ebédnél ugy nyilatkozott, hogy az a mi közte és Sándor czár közt történt Danzigban, remélhetőleg még inkább megerősitendi az európai békét. Legalább a császár meg van győződve róla.

Az „Egyetértés“ két sürgönyt közöl Bécsből, egyik Sándor czár sürgönye, Ő felsége a királyhoz, a második pedig Haymerle báróé, ugyancsak ő felségéhez, a melyek, föltéve, hogy megvalósulnak, hasonlóképen biztositják a béke-

---

A KELET TÁRCZÁJA.

SÍRVIRÁG . . .*)

(Szombathelyi Béla szeretett pályatársam emlékezetének.)

Ditróiné Eibenschütz Mari.

Csókot int a búcsuzó nap
Utolsó sugára,
Korán elhunyt jó apának
Zöldelő sirjára.

A sir mellett gyászos özvegy;
Arczán néma bánat.
Mellette a két kis árva,
Örvend szép virágnak.

Szegény anya gondolati
Messze, messze szállnak!
Képzeletnek röpke szárnyán
Mults jövőt bejárnak.

‚Szép volt a mult, ah de vége!
Vége mindörökké!
A mi elmult vissza nem jő
Soha, soha többé.‘

‚És a jövő, távol ködben,
Zord és reménytelen;
Ne hagyd el a szegény árvát
Én édes istenem!‘

Feltekint a magas égre,
Ajka imát rebeg.
Óh, az ima oly jól esik
Bánatos kebelnek.

És szeméből könyje csordul...
Vajh hová hull, merre?!

Lábainál játszadozó
Kedves kicsinyekre.

Nem gondol a mult- jövővel
A két drága angyal.
Orczácskáin ott mosolyg a
Rózsapiros hajnal.

Ám a könycsepp forrón éget;
S feltekint a gyermek:
„Edes anyám, miért sirsz te?
Kis lányodnak mondd meg.“

„Hisz jó vagyok, az is leszek;
Soha meg nem bántlak.
Megigérem néked is, meg
Édes jó apának.“

„De már nem jő oly sokáig,
Mind hiába várjuk:
Kis kezünkkel, hogy ide a
Kebelünkre zárjuk.“

„Vezess minket jó apához.
Csókot kérünk tőle.
Anyát is, hogy ölelje meg — —
Oly rég nem ölelte.“

Térdre rogy a szegény özvegy,
Fájdalmát nem birja;
Ráborul a kedves hantra,
Hogy magát kisirja.

A gyermek is oda borul,
Oda mind a kettő,
Sirnak ők is, azt zokogják:
„Édes apa nem jő!“

‚Kedves, drága kicsinyeim!
Ne sirjatok, lelkem —
Itt van ám az édes apa
Ebben a szép kertben.‘

‚Nézzétek csak e szép ágyat,
Rajta virág nyilik.
Édes apa, e szép ágyban,
Rólatok álmodik.‘

Nagy szemekkel néz a gyermek, —
Ő ezt meg nem érti...
„Mutassa meg, hát, hogy hol van“
Mind csak arra kéri.

‚Lenn alszik itt mélyen, mélyen,
Nem bántja itt senki...
Itt, e szép virágok alatt
Jól esik pihenni.‘

„Fel ne keltsük, édes anya,
Énekeljük szépen
Azt a kedves, altató dalt,
Mit ő dalolt nékem:

„Csendes álmot, jó éjszakát.
Ugy szeretjük édes apát — —
Édes apát, édes anyát...
Jó éjszakát, jó éjszakát.“

* * *

Feslő virág nyil a siron
Ez altató danára,
A becsület és szeretet
Tiszta, szűz virága.

*) Szavaltatott a Szombathelyi árvái javára adott hangversenyen 1881. szept. 13-án.

ROMÁN KÖZMONDÁSOK.

(Folytatás.)

Ha azt akarod, hogy valaki el ne felejtsen, kérj tőle kölcsön.

Az egészség jobb minden vagyonnál.

Semmi sem olyan jó, mint a pénzes egészség.

Egészségből pénz, s a pénzből egészség születik.

Vér vizzé nem válik.

A henye szobájában a szegénység az ur.

A szegénység elmozdithatatlan, ha házadhoz költözött, épen mint egy kőszikla.

A szegénység tanit gazdálkodni.

A szegénység nem szégyen.

A szegénység ép ugy terjeszkedik minden felé, mint a pokháló.

Kalács után közkenyér következik.

Olyan szegény, hogy körme sincs, a mivel vakaródhassék.

Jobb a szegénység tisztán, mint a gazdagság piszkosan.

Nem az a szegény, kinek apja s anyja nincs, hanem a kinek kiadása nincs.

A szegényt a nagy bajokban csak az isten hallja meg.

Az arany kard jobban vág a vas kardnál.

Ne adj fegyvert ellenséged kezébe, mert ha mást levert, ellened támad fel.

A milyen a zsák, olyan a folt. Zsák rátalál a foltjára.

Kösd meg a zsák madzagát, a mig tele van.

A telt zsákból hamar kifoly.

A füzfa nem fa, az öreg nem ember.

Megette szemérmét drága pecsenyével.

Az elveszett szemérmet nem lehet megkapni.

Enni nem szégyen, ha tisztességesen eszel.

A ki nem szégyenli magát az emberektől, az az istentől sem fél.

A részeg ember imádságát nem hallgatja meg az isten.

A roszul csinált imádság soh' se használ; legyen az kevés szóból, de igazán elmondva.

A ki nem tud imádkozni, menjen a tengerre.

A rokonokkal ehetel, ihatol, de ne legyen velök közös vagyonod.

A kerekek egymást üzik s nem érik utol egymást soha.

Kend meg a tengelyt, hogy ne sirjon a kerék.

Nem lehet tudni merre fordul a kerék, ma felém, holnap feléd.

Megrágta, mint az ökör nyakát az iga.

A mig nem lépsz a szántásba az oláhval, nem ismered meg.

A ki szent előtt akar imádkozni, vigyen gyertyát és tömjént.

Mindenkiért imádkozni kell, hogy neked is jusson.

Sok patakból lesz a folyó.

A tavalyi kaczagást siratja.

Nem érkezett még a patakba s már felemelte a szoknyáját.

Tréfával és nevetéssel szedik őszkor a szilvát.

Sirással vegyitett kaczagás: mosolygó égből hulló zápor.

Kis féreggel fogják ki a nagy halat.

Nevetése után ismered meg a bolondot.

Hegynek nehéz, völgynek rosz.

Közli:

Moldován Gergely.

(Folyt. köv.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

kilátásokat. Haymerle sürgönye különösen rokonszenvesen adja elé a danzigi találkozás eredményét, a pétervári osztrák-magyar követ jelentése szerint, s abban összegezi, hogy a czár egész Oroszország előtt kétségtelenül kimutatta szándékát, mely szerint békés és conservativ politikát óhajt követni.

A f r a n c z i a hadügyér, Farre tábornok, a tuniszialgiri hadjáratra nagyobb hitelt igényel s ennélfogva várható, hogy az uj kamara mégis október 17-ike előtt összeül. Mert a régi kamara felhatalmazásai október 14-én lejárnak. Másrészről mégis valószinütlennek tartják, hogy a kamara összeülésénél a ministerium azonnal lemondjon, s hogy Grevy azonnal megbizza Gambettát egy uj kabinet alakitásával, mely a kamara sessiójának megnyitásánál megkezdje működését. Mert az elnök nem alkalmazkodhatik a választótestület véleményéhez, hanem be kell várja a kamara szavazatait, s Grévy be is várja ezt.

A f r a n c z i a hivatalos lap legutóbbi száma terjedelmesen közli a tunisz-algiri helyzetet, melyet nagyjában összegezzük a következőkben. A tikkasztó meleg mulóban van s a légmérséklet hüvösebbre kezd fordulni, ennélfogva a franczia csapatok erélyesebb actiója lehetővé lesz. Oran vidékén Bu-Amema, a freudahi vereség után délfeléohuzsa meg magát. Visszavonulása hiveinek számát és reményeit nagyon is csökkentette. Mescheria és Kreidernél állomásozó őrségek organisatiója gyorsan halad előre, s e két hely vasuti összeköttetése Saidaval és a Tell területtel rövid idő alatt létesitve lesz. Algír vidékén minden csendes és nyugodt. Constantine kerületbennagy erdőégés kiterjedt erdőségeket hamvasztott el.

Azon időtájt, mikor a krumirok elleni hadmüveletek véget értek, állott be a tikkasztó hőség, a hadsereg egészségügyi viszonyai roszra fordultak s lehetetlen lett a csatározás. A csapatok létszáma legszükségesebbre reducáltatott. A franczia csapatoknak Gabest-Sfaxot erővel kellett megszállani, s Djerbah- Hammanet és Susában szilárd állást foglalni, hogy az európaiaknak biztos védelmet nyujthassanak. Most a hőség multával ismét beállt a müveletek szükségessége s a csapatok létszáma kiegészittetett s most már csupán csak az actió előkészületei foglalkoztatják a hadsereget.

A csapatok megerősitése, mint a hadügyér a senatusnak jelentette, a negyedik zászlóaljak által történt, s a zászlóaljak létszáma 600 főre szaporittatott. Az Afrikába küldött hadsereg jelenleg, mindennemü csapatokat egybevéve, meghaladja az 50 ezeret.

Az a m e r i k a i lapok szerint általános a gyász Garfield elnök halála miatt, ugy északon, mint délen. Igen élénken fájlalják a veszteséget s nagy a bizonytalanság afelett, hogy az uj felesküdt elnöktől mit várhatni. Ez általános izgatottságot szült az országban. Egyébiránt mindennemü conbinatiok még igen koraiak, minthogy az uj kabinet kinevezése fogja megmutatni, hogy mit várhat az unio uj elnökétől.

BELFÖLD.

Torda, 1881, sept. 20.

(A Göczel-Lendl-ügy. A marosludas-beszterczei vasut. Épitők kérvénye. A szélbalok. A megyei czimer.)

M e g y e i b i z o t t m á n y i g y ü l é s.

Torda-Aranyosmegyének idei rendes őszi közgyülése f. hó 20-án tartatott meg; a mikor is a megyei bizottsági tagok nagyon szép számmal voltak jelen, — a mely örvendetes tény ellen mondott azon — mai nap — oly sokszor hangoztatott állitásnak, hogy a megyei élet tüneményei iránt az illető egyének semmi érdeklődéssel nem viseltetnek, hogy a megyei autonomia most már — a régihez viszonyitva — csak csontváz, a melynek rendes életmüszervei nincsenek s ha voltak is, azok el vannak tökéletesen csenevészedve. Jól esett nekem a megyei ügyekben laicusnak szemlélhetnem a megyei bizottsági tagoknak akkora csoportját, a mennyinek befogadására a megyeház nagy terme szüknek bizonyult.

S ha kérdjük, mi okozza a bizottsági tagoknak ily szép számmal való megjelenését? — megtaláljuk az okot a megyei bizottsági tagok hazafias lelkesedésében és megbotránkozásában a „Lendl-Göczel"-féle ügy felett; a mely megbotránkozásnak és elkeseredésnek kifejezést adni egy bizottmányi gyülésen elkerülhetetlen. Azok tehát, a kik arra számitottak, hogy ezen közmegbotránkozást keltett ügy a közgyülésen élénk megbeszélés tárgyát fogja képezni — nem gazda nélkül számitottak, mert az ügy feletti megbotránkozás hazafias és lelkes nyilatkozatokban jutott kifejezésre s Rédiger Béla megyei főjegyzőnek inditványa feliratot intézni az országgyüléshez, a melyben a tettes (Lendl) megbüntetése kérességk, s egyszersmind kéressék fel az országgyülés intézkedni az iránt is, hogy jövőben ily — a nemzetközi érzületeket felháboritó cselekvény többet ne történhessék — helyesléssel és nagy éljenzéssel fogadtatott el.

A főjegyző által szerkesztett felirat felolvastatván, az szintén elfogadtatott. Volt még ez ügyben ügyvéd Nagy Imre által egy inditvány beadva, de az, miután indokolásában több oda nem tartozó apróbb részletekre terjeszkedett ki, nem fogadtatott el.

Megemlitem a gyülés további tárgyai közül mint fontosabbakat, hogy a megyei jövő évi költségvetés a régi költségvetés keretén belől megállapittatott; és hogy a kolozsvári marosludas-beszterczei viczinál vasut létesitő bizottságának a megye közönségéhez intézett azon kérelme, hogy az évenként biztositott 2 ezer frt összeg még 3 ezer frttal szaporittassék, nem fogadtatott el, miután a megye évenkénti kiadásai ezt nem engedhetik meg.

Megemlitést érdemél továbbá, mint nevetséges szinezetü dolog, hogy a megyebeli szélbaloknak a közgyülésen szeplő vezéregyéniségei (Br. Moga (Miksa Imrus) Betegh Fritzi, Szentpali Ignát, Spanochi Károly stb.) hadi taktikájukkal teljes fiascot vallottak.

A közgyülés megtartása előtt már jóval kerengett hire annak, hogy a szélsőbal egész erélylyel fog a megyei administratió jobbátételét czélzó inditványaival föllépni — nem tekintve a személyekre (legyen bár az a főispán is,) ha ezen czélok kivitelében utjokban netalán akadálynak tünne fel, egyedül csak is a k ö z é r d e k — mint nap — lebegvén szemeink előtt.

Ha pusztán csak a közérdek lebegne szemeik előtt s annak parancsszava corrigálná lépteiket: elismeréssel adakoznánk mi is a szélbal vezéregyéniségeinek; de miután a lefolyt közgyülésen való szereplésök magasztossága nevetséges kicsinségekbe törpült el, s kilátszott minden nyilatkozatból — bármint takarta is azt a „közérdek" oroszlánbőre — hogy megyei közérdekü dolgok elintézése alkalmával is a pártszenvedély által vannak befolyásolva, befolyásolva akkora mérvben, a mennyi mindig elégséges, hogy a m e g y e i é l e t r e n d e s f o l y á s á t m e g a k a s s z a: kérdjük az illető uraktól, mikor fog már igaznak bizonyulni a mondás: „minket csak a közérdek befolyásol."

Nem uraim! önöket — mint szélbalokat — csak a pártérdek befolyásolja; önök egy szélbali voksért közérdekü dolgokból sem csinálnak nagy lelkiismeretet; önök mindenkor szélbali politikusok, még akkor is, mikor megyei bizottmányi t a g o k n a k kellene lenniök.

Hogy mennyire vezérli önöket az ügy szeretete, fényesen igazolhatja, azon egy pár jelenet, a mely a le folyt bizottmányi gyülésen önöket comicusokká tette.

Előkerül ugyanis tárgyalásra a nagyméltóságu belügyminiszter urnak azon leirása, a melyben felhivatik a megye közönsége a megye czimerének a megállapitására, miután egy előbbi megállapodásával meghatározott czimer tervezet azért nem fogadható el, mivel abban a Maros-Tordamegyéhez csatolt régi Tordamegye czimere is benne foglaltatik. A közgyülést megelőzőleg az állandó választmány a belügyministeri leirat értelmében véleményét megalkotja, e véleményt a közgyülésen a főjegyző elő terjeszti s most a főjegyzői előterjesztés után felláll Br. Moga s elkezd szónokolni (ha az országgyülésen mint megválasztott követ nem szónokolhat, megmutatja — szónokol ő a bizottsági gyüléseken!) s szónokol ekképen: Az állandó választmány törvénytelenül járt el, a midőn a czimer kérdésével a megye egy régi határozatával szembe határozott; a megye régi határozata fenn tartandó és az állandó választmány eljárását roszalom." A mit a szónok helyetlenül és érzelmetlenül előadott, én helyesen szerkesztve adtam elő. A főjegyzőnek kellett aztán a bizottsági tagok nevetése között br. M o g a ő nagyságát észre téritení.

Kérdést intéz Betegh Fritzi az alispánhoz: mért nem méltóztatott a megye állapotáról alispáni jelentést előterjeszteni. Az alispán hivatkozik a megye egy határozatára, melyben meghatároztatott, hogy az alispán egy évben csak egyszer, a tavaszi rendes gyülésen köteles a megyei mult egész évi közigazgatási állapotáról jelentést tenni; s emlékezetébe hozza az interpelláló urnak, hogy ezen megyei határozatnak egyik főtámogatója épen ő (Fritzi) volt. — De Fritzi urat az (t. i. az igazság) nem genirozza; igy szól: „ha beleegyeztem is akkor, ha az én beleegyezésemmel hozatott is azon megyei határozat — az törvénytelen, az helytelen..." s volt Homeri kaczaj azon jelenet láttára, miként vágta el maga alatt a tisztelt interpelláló ur a fát.

A közgyülés délután 1 órakor záratott be.

M a m e l u k.

Egyetmás Beszterczéről.

Az európai khinézerek között a szászok kiváltságos helyet foglalnak el. Érzik ezt Szeremley és Vályi jámbor szászbarátok is. Graef, nem a tábor-, hanem a culturnagy. Ha van jó kenyér, legyen a pecsenye is hozzávaló.

Nagy észlelőknek és hosszas gyakorlatban képződött nagy mestereknek van fenntartva az a ritka szerencse, hogy általánosan ismert életjelenségeket a maguk valódi nevén birjanak megszólitani. Ilyen példával találkozunk Frankenburg Adolf veterán jelesünk legutóbbi szatirájában, melyben mai társadalmunk némely balgatagságait a khinaiét meghaladó önös fölfogás gyupontjába egyesitve, megteremti az európai khinézerek tipicus osztályát. Remekül használja föl ebben az angolnak a constitutióról való fogalmát, de bizonyosan nem ment volna ilyen messze földre példáért, ha ismeri vala a beszterczo környéki szász testvérek constitutióját, mert hát micsoda egy vad angliusnak az ő ősi intézményeihez való ragaszkodása egy igazi telivér szászéhoz képest? Bizonyosan be fogja ezt látni maga a szellemdús iró is, ha valami úton-módon tudomást vesz az alább következő történetecskéről.

Pár év előtt déli itatáskor N. községben kitörik a lába egy szép kövér ökörnek. A szerencsétlenül járt barom azonnal leszúratik s az évszázadokra menő ősi szokáshoz képest húsát kiméri a mészáros és a húsételre rég sovárgó lakósok elkapkodják szépen az utolsó falatig, kivéve természetesen a hatalmas két bélpecsenyét, mely nemkülönben való régi gyakorlat szerént a községi elöljáróság étvágyára várakozott. Estére kerül az idő, egybeülnek a pap, a rectorok, notárius, biró, az esküdtek s emberül hozzálátnak a termetes bélpecsenyéhez. Már végét kezdi járni a lakoma, midőn a cántor, mivel ebben az egyben csodálatosképpen nem különbözik a szász sem a magyaroktól, megteszi a nagyszerü fölfedezést, hogy milyen jól elcsúsznék ezen kövér falatokra egy ital borocska. Világért sem kellett kétszer mondani, hogy az ötlet alkalomszerüségét azonnal belássa mindenki s olyan tényesen conservált szép ősi szokások mellett tréfa volt kieszelni a közös óhaj megvalósitásának e nyitját is. Az ezekben paritus öreg birónak rögtön megvillant a kérdés, ha vajjon vett-e mindenki az elkárosodott marha húsából? Firtatni kezdik a dolgot s hevenyében kisütik, hogy bizony bizony mintha tán Deutsend Gyirkó a felső faluvégéről nem vett volna belőle. Nosza! elé vele s még be se lép jól és kapja a sententiát: hogy, mivel szerencsétlenségbe esett polgártársának kártalanitásához az elesett marhahusából való vásárlás által az ősi szokás ellenére hozzájárului elmulasztotta, menten fizetni fog 3 pengő frt büntetést. De a szerencsétlen vádlottnak vannak mentségei.

Azt mondja, hogy elég keserves a neki, hogy mig az egész falu lakmározik, éhes családjával ő kénytelen az éhkoppot nyelni a miatt, mert midőn távol mez i munkájából hazaérve a dolognak neszét vette és sietett a mészárszékbe pár font hust venni, avval fizették ki, hogy már egy óra előtt elfogyott a legutolsó falatig. Ilyen indokokkal szemben szomjas cantorunknak torka még jobban száradni kezd, de fölhangzik a bölcs biró szava és szól a Salamoni itélet: „nem elég, hogy ősi törvényeink ellen vétettél, hanem még merészeltél egy egész órával el is késni? ezért duplán fogsz fizetni s tedd le rögtön a 6 frtot." És ugy lőn, a mint a bölcs mandarin parancsolá.

Ha ehez gondolom a kezét vesztett szegény mesterlegény fölsegélése iránt csak a tavaly foganatositott tán még ennél is bölcsebb és humanusabb eljárást, mely annak idején az Ellenzékben már ismertetve volt, s az ünnepek szentsége ellen szénagyüjtés által vétkezők büntetésének módját, és megfontolom a vám fizetésekben az igazhivő bennszülöttség előnyére alkotott bölcs szabályokat, valamint azokat, melyeket a közgyülésekben a tagokból szavazataiknak mindenképpen való kipréselésére talált föl az utolérhetetlen mélyelmüség, önkénytelen arra a meggyőződésre jövök, hogy igenis van még a khinaiakét is meghaladó bölcsesség s az kizárólag a szásztestvérek birtokában van.

Csoda-e? ha olyan tanult okos embereket, mint országszerte ismeretes Vályi Elek kedves kalvinista esperesünk és Szeremley kir. tan. és tanfelügyelőnk, ez a mély bölcsesség egészen elkápráztatott s odáig ragadott, hogy lelkes apostolaivá váltak a szász atyafiak érdekeinek. Mindenfelé leszólják a magyar hetykeséget, dicsérik a szászok bölcs alkalmazkodását és nyiltan követelik uton-utfélen tőlünk, hogy becsüljük meg őket és tanuljuk el megbecsülhetetlen szép és a polgáriasodás magvát magukban hordó bölcs intézményeiket. Önzetlen jóakaratuktól lehetetlen is megtagadnunk az őszinte tiszteletet, és a maga teljességében követnők is hasznos tanácsukat, ha az övékhez hasonló éles belátással áldott volna meg végzetünk, hogy a mi szemeink előtt is megnyilnának a szásztestvérek oly csodás erényekkel ékeskedő intézményeinek dus mezői, de mi haszna, ha a természet megvonta ezt a tehetséget tőlünk? Áhitatosan bámészkodunk, de magas röptükben nagy sajnálatunkra nem birjuk követni bölcs tanácsadóinkat. Igaz, hogy kárát is valljuk ügyefogyottságunknak eleget, mert hogy egyebet ne emlitsek, mi soha sem is részesülünk a polgártársi viszonos szeretetnek olyan édes élvezetében, mint a minővel a mi Damou és Pithiasunk épen most dicsekedik. Megérdemli, hogy röviden elbeszéljem.

Szóban levő mindkét honfitársunk tudvalevőleg szivesen és sokat kontárkodik a pomologiában. Mint ilyennek, kedves tanfelügyelőnknek eszébe jut, hogy milyen üdvös volna ezen gazdag gyümölcstermő megyének terményeit bemutatni a fővárosban tervezett országos gyümölcskiállitásnak. Neki csak egy kis fáradságába kerül az egész, és milyen hálásak lesznek majd a derék szász testvérek, ha ezen müvelet által a nagy fogyasztással a helyes összeköttetést megnyerik és valóban jeles gyümölcsük megfelelő elértékesitését jövőre háládatosabban eszközölhetik? Belemelegszik tehát a dologba, ir, capacitál, fut és nyargal s már csak egy hiányát látja a vállalat biztos sikerének, ha t. i. alkalmas egyén vállalkoznék, ki a kiállitásra a kétségkivül igen gazdag és szép collectiót felkisérné, s az érdeklődőknek ahhoz a szükséges szakszerü felvilágositásokat megadná. Ekkor toppan be hozzá a mindenütt jelenvaló Vályi, s lelkesedésében késznek nyilatkozik a maga költségén fölmenni a fővárosba, de hogy közbenjárása nehogy a fogadatlan prokátorság szamában tünjék föl, óhajtaná, ha erre az érdekelt megye részéről egy kis megbizást nyerne. A tanfelügyelő szerint, ez a milyen természetes, épen olyan csekélység az egész, mert másnap épen megyei közgyülés fog tartatni. Vályit tehát elbocsátja a szamosvölgyi vasut megnyitásának ünnepélyére, mert ő elintézi a dolgot, a mint illik. De ugy jár, a ki a korcsmáros nélkül számit, mert másnap a kedves népszerü tanfelügyelő nem kap egy lelket, a ki a kérdéses inditványt meg merné tenni. Egyik azt mondja, hogy czélszerü volna, ha ilyen szakérdekü inditványt nem pomologus tenne meg, másik szerint derogál a megyének valakit megbizással terhelni a nélkül, hogy az avval járó költségek fedezéséről is gondoskodnék, harmadik nem teheti meg az inditványt, mert Vályi magyar ember levén, ő már is igen nagy magyarbarátság gyanujában áll, negyediknek az a scrupulusa van, hogy Vályi, jóllehet a beszterczei kálvinista fiókegyháznak is rendszeresitett lelkésze, sőt zárgondnoka a jaadi peres területnek, de hát lakása nincs a megye területén, s igy a megye szegénységi bizonyitványt állitana ki magáról, ha valamely czéljára kölcsön venné az embert. — Végre egy egyébképen igen felvilágosodott s minden tekintetben jóravaló ügyvéd kimondja a nagy szót, hogy magyar ember javára szolgáló inditványnyal nem bolond, hogy örökre lehetetlenné tegye magát.

Ennyi indok közül a mi jámbor tanfelügyelőnk a valódinak ez utóbbit halássza ki, és szokott szeretetreméltó naivságával hivatkozást tesz reá egy hangadó dr. előtt, ki a sértett loyalitás egész fölháborodásával ráförmed, hogy az nem igaz, az a hazafias szász nemzet loyalitásának gyanusitására kotyfolt rágalom. És a nemes gerjedelmü doktornak valószinüleg igaza is van. Egész bizonyossággal e mellett tanuskodik legalább az a körülmény, hogy pl. a zselyki ág. hitv. ev. lelkész, Hunyadi Imre 176 frt adóval nem talál a megye virilistái között helyet, mig Gunesch Friedrich Siegfrid tacsi ág. hitv. ev. lelkész 128 frttal azok között nem is az utolsó helyet foglalja el. Na ez igen természetes! — mondaná a tisztelt szerkesztő ur, mert lám Hunyadinak jövedelme fő részét a dézma kárpótlás kamatai képezik, melyet az erdélyrészi ág. hit ev. anyaszentegyház főpénztára Szebenben fizetki, s ezen jövedelem után ott vonatván le a couponadó, javára azt is számitásba venni csak nem lehet. Ugyan kérem! ne izéljünk, hiszen a Gunesch adója édes testvére emennek. Hiszen ha igy áll a dolog, akkor ugy fog tetszeni a szerkesztő ur előtt, mintha a két eset nem elég helyes arányban állana a logica, az igazság és a politikai moral irányában. Na persze! mert nem tetszik semmit tudni afelől, hogy midőn 1848-ban a magyarok megsarczolták Beszterczo vidékét, a zselkiek is elhozták a maguk két zacskó tallérját.

Az átadásnál szóváltás kerekedik, mire a a hadisarczot behajtó tiszt azt kérdi: „hát kendtek, hol tanultak meg magyarul?" Kérem alázattal vitéz fősztrázsamester ur — feleli az egyik — mi tiszta magyarok vagyunk." „Hát akkor vegyék vissza a pénzüket, mert kelmetek nem tartoznak sarczot fizetni." Megkövetjük alásan, tudjuk mi azt jól, de miután a szásztestvérekkel együtt éltük el a jobb napokat, testvériesen osztozni kivánunk velök a szerencsétlenségben is."

„Tetszik most már érteni az összefüggést."

A hazafias szász atyafiak csak nem maradhatnak adósai ezen barbár magyaroknak olyan nehéz napokban tanusitott ragaszkodásukért. Mivel hálálhatnák meg jobban, mint hogy papjokat kivül szoritják az ajtón,

Csekélység minő különbséget okoz a dolgok helyes megitélésében. Az érintett előzmény nélkül az ember hajlandó lett volna elitélni a szász testvéreket, mig igy tudva a tényállást kénytelen tisztelettel meghajolni ősi jellemük nagysága előtt.

Es most azt a kérdést teszem föl magamnak, ha vajjon nem hibáztam-e, midőn a czimben azt állitám, hogy az európai khinézerek között a beszterczei szászok kiváló helyet foglalnak el?

(Vége köv.)

IRODALOM és MÜVÉSZET

T a m á s s y J ó z s e f, mint irtuk, felszólitást kapott volna a népszinház leendő igazgatójától, hogy nyilatkozzék, mily feltételek mellett volna hajlandó szerződni a népszinházhoz? E hirt a „P. H." t e l j e s e n a l a p t a l a n n a k jelenti ki.

*

V a s t a g h G y ö r g y ismert festő, a napokban megrendelést kapott Nagy-Szent-Miklós városától, hogy Révai Miklós, a nagy nyelvujitó arczképét fesse. A város ezzel a kegyelet adóját akarja leróni nagy szülöttje iránt. Az arczképet, mint az „E—s"-nek irják, ünnepélyesen a városház disztermében fogják felfüggeszteni s a leleplezés napján Révay emlékét irodalmi ünnepélylyel is megujitják.

*

D a n t e születési házát Florenczben nemsokára elárverezik. A kikiáltási ár 1200 lira. E ház eddig Florencz városának felügyelete alatt állt, de a város nemrég adósság fejében egy banknak engedte át, a bank pedig a történelmileg nevezetes házat nyilvános árverésen eladja.

*

A v e l e n c z e i földrajzi kongresszus tárgyalásainak befejezése után Vámbéry hazánkfia tartott beszédet s mint a magyar nemzet képviselője, örömét fejezte ki Olaszország egyesülése és dicsősége felett. E beszédet, mint az „E—s" irja, több perczig tartó frenetikus tapsvihar és „éljen Magyarország" felkiáltások követték.

*

A u s z t r i a s l a p j a i n k. A hirlapirói egyesület igazgatói választmánya, Jókai Mór vezetése alatt egy kérvényt fog átnyujtani a belügyministernek, melyben az iránt való intézkedésre kéretik fel a minister, hogy az ausztriai lapoknak elárusitásában teljes kölcsönösség jöjjön létre a két államfél között s hogy engedtessék meg a magyar lapoknak az utczai kolportage.

*

S a r d o u p l a g i a t o r. Sardou ellen köztudomás szerint már ismételten emelték a plagium vádját. És csakugyan ugylátszik, mintha a sors szeszélye gyakran csufot üzne vele. A napokban fölelevenitették a parisi „Gymnase"-szinházban Rosiernek „Brutus, lache César!" czimü régi bohózatat, mely először 1849-ben került szinre. A kritika azonal kisütötte, hogy ennek alapeszméje és meséje tökéletesen ugyanaz, a mi Sardou „Váljunk el" vigjátékáé. Nehany héttel ezelőtt a szellemes szinmüiró már épen befejezni készült egy négyfelvonásos bohózatot, melyet a „Vaudeville" szinház számára irt, a midőn megjelent, barátjának, Claretie Gyulának „A miniszter ur" czimü regénye; és csodalatos: a két mü tárgya annyira hasonlitott egymáshoz, hogy Sardou azonnal abbanhagyta a munkat és bohózatát nem fejezte be. Maga Sardou, midőn barátjainak egyike interpellálta őt, mire Sardou következőleg szólt erről a sajátságos véletlenről: „A „Patte de Mouche" megjelenése óta nem irhatok szinmüvet, a nélkül, hogy azonnal „tolvaj"-t ne kiáltanának. Ha nevem olvassak a szinlapon, mindjárt azt kérdezik: „Ki az ördögöt rabolt meg ismét ez a mi drámairó" „Fra Diavolónk". . . . Nem tudnak egyebet mondani, mint azt, hogy — „mások fájával gyujt tüzet"... de mit tesz az, ha az a fa száraz, az én tüzem pedig lángol és szikrázik. . . Egyébiránt más alakban Moliéret, Corneillet és Racinet is ugyanezzel a váddal illették. Ha ellenségeimnek hitelt lehetne adni, ugy egyetlen darabomnak sem volnék a szerzője. — Ezek szerint a „Patrie" alapeszméjét a „Bataille de Toulouse"-ból, „Samu bátyja"-ét „Dollár király"-ból, „Maison neuve" alapeszméjét a „Mémoires de Cauler"-ből és „Seraphine"-ét meg épen hatféle eredetiből merítettém volna. Ez a hatszoros leszármazás azonban nem gátolta, hogy „Seraphine"-t századszor adják. Istenem, az ember mindig utánozhat valamit, vagy valakit; csak bolondot nem kell csinálnia.

*

J ó k a i M ó r a fiumei „Bilancia" lap szerint a jövő évben uj regényt akar irni, melynek meséje részben Fiuméban játszik a franczia okkupáczió alkalmával. A regény a magyar eredetivel olasz nyelven e lapban jelenik meg. — Olasz nyelvre Brelich Ernő fiumei polgár már 1872-ben leforditotta s kiadta Jókai „Csataképei"-t s ezenkivül az „Az arany ember" s „Az éjszaki polusig" czimü regényeket.

*

A n e m z e t k ö z i i r o d a l m i c o n g r e s s z u s tulajdonképeni üléseit tegnapelőtt délelőtt 10 órakor kezdé meg Bécsben, Nordmann Friedrich, Laube, Bodenstedt Ulbach, Krazsewszky, Torres Caecedó tiszteletbeli, Jenkins, Belot, Chodzkiewicz valóságos elnöklete alatt, főtitkár Jules Lermina, titkárok Pages és Baetzmann voltak. A beszédet Fidler osztálytanácsos nyitotta meg, utánna beszélt Obermayer, Nordmann, Torres Caecedó, Ulbach üdvözölvén a „Concordiát" s kifejtvén a solidaritás szükségességét valamennyi nemzet irói közt. Ulbach beszéde után Torres Caecedó inditványára a congresszus egyhangulag tiszteletbeli al-elnökké választotta Jókay Mórt. A Magyarországot ért kitüntetésért Visi Imre mondott köszönetet franczia nyelven, s kifejté, hogy Magyarország nagyon szivesen tett eleget a „Concordia" és a nemzetközi irodalmi congresszus meghivásának, s tolmácsolja a magyar iró világaak a „Concordia" és a „nemzetközi" iránt érzett rokonszenvét. Elnök inditványára a congressus tagjai sajnálatukat fejezték ki Garfield elnök fölött; akkor még nem kapták meg halálának hirét.

KOLOZSVARI LOVERSENYEK

1881, szeptember 30-án és október 2-án.

M á s o d i k n a p, v a s á r n a p o k t ó b e r 2 - i k a.

(Folytatás.)

I. E r d é l y i d i j 1200 frt. Aláirási dij. Futhat minden erdélyi birtokos bona fide tulajdonát képező félvér hátas vagy vadász ló, mely egy év óta nyilvános idomitó intézetbe nem volt, T á v o l s á g 9000 méter. Teher négy évesre 70, 5 évesre 74 klgr.; kanczára $1^1/_2$, erdélyi mén, vagy kancza ivadékára 3, mindenkettőjére 5 klgrammal kevesebb. Nem Erdélyben születetett lóra 4 klgrammal több. Erdélyen kivül idomitott lóra még négy kilogrammal több. E dijegyszeri nyerőjére egy és fél, többszöri nyerőjére négy kilógrammal több, de nem halmozva. Üzleti lovar négy kilógrammal több. A nyertes 800 forintért árverés utján eladó. Ha 800 forintnál drágább a ló, minden 100 frt után 1 klgrammal többet, ha 800 frtnál olcsóbb, minden 100 frt után 1 kilogrammal kevesebbet visz. Kikiáltási ár a bejelentett ár; a többlet oszlik a dijra aláirók között; az árverésen csakis az ilyenek vehetnek részt. Tét 25 frt f. v. f. Nyeremény 1000 ft az első, 200 ft a 2-ik lónak; a harmadik ló a tételeket kapja 100 frt erejéig; a 4-ik ló, ha 4 lónál több van nevezve, tételét menti. A netaláni többlet a dij tőkéjéhez csatlódik. Urlovarok.

1. Br. Bánffy Ádám, Gyurka, 5 é. barna mén.
2. Br. Bánffy György, Sarolta, id. sárga kancza.
3. T. B. szövetség, Gólya király, 4 é. pej mén.
4. Br. Wesselényi Miklós, Bálvány, id. fekete mén.
5. Ugyanaz, Diána, 5. é. sárga kancza.
6. Br. Wesselényi Béla, Melinda, id. pej kancza.

II. M á s o d o s z t á l y u á l l a m d i j 3000 f r c. a r a n y b a n. Futhat minden állandóan Erdélyben lakó tulajdonos bona fide birtokában levő Erdélyben elletett és felnevelt mén vagy kancza. Távolság 3216 méter. Teher 3 évesre $55^1/_2$ kilogr, 4 évesre 65, 5 évesre és idősebbre 68 $^1/_2$ klgramm, kanczára $1^1/_2$ klgrmmal kevesebb. Erdélyben elletett és nevelt mén vagy kancza ivadékára $2^1/_2$ klgrmmal, mindkettőére 4 klgrral kevesebb. Egy 1200 frtos verseny nyertesre 3, két ily, vagy egy 2500 frtoséra 5 klgrammal több. Erdélyen kivül idomitott lovakra még négy klgrammal több.

Tétel 60 frt, fele bánat.

1. Br. Wesselényi Béla Girofle, sárga kancza.
2. Ugyanaz Girofla sárga kancza.
3. Br. Wesselényi Miklós Zirzabella fekete kancza.
4. Ugyanaz Piros-Panna pej kancza.

(Vége köv.)

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1881. szeptember 22.

Helyi hirek.

— **József főherczeg** ő fensége a tegnap, a „középiskolai tanarjelöltek segélyegyesületének" alapitó tagja lett. A főherczeg eme tette méltán sorakozik szamos hazafiui és jótékony tetteihez, mely őt annyira tisztelttté és szeretetté teszi a magyar nép körében.

— **A Szombathelyi család** javára rendezett hangverseny tegnap este a Redoute nagy termében diszes, a helyiséget minden zugában betöltő közönség előtt folyt le, s hogy mindjárt a realis oldallal végezzünk, a brutto bevétel 250 frt, ebből a terem bérleteért jár 40 frt, a nyomtatványok s egyéb kiadásokért tán félennyit; tehát körülbelől 190 frtra rug fel a jótékony czélu estély jövedelme. Midőn a közönség nemes érdeklődését városunk intelligentiájának becsületére jegyezzük fel, egyuttal köszönetünkkel adózunk a buzgó mükedvelőknek, kik jóval többet nyujtottak jóakaratnál, sőt helyenként határozott müélvezetben részesitettek. Mindenekelőtt szinházunk egykori müvésznőiről kivánunk szólani, és pedig első sorban Schillingné-Neszveda Anna asszonyról, néhai operánk bájos primadonnájáról, kinek csengő, lágy s behizelgő s minden registerben kitünően iskolázott hangját oly ritkán van szerencsénk hallani. — Ilyen alkalomkor érezzük egész szomoruságában azt, hogy mikor oly erőkkel rendelkezhetnénk, operánk ügye még mindig mélyen alszik. Baloghné asszony átható, iskolázott hangjával nagy animositással énekelt s j á t s z o t t népdalokban ragadta tapsra, ujrázásra a nagy közönséget; az opera-terzettben (Büvös Vadász) Prohászka kisasszonynyal müködött közre, kinek része erősebb partnerei közt

Iskola Alapitvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școala - BCU Cluj-Napoca.

kelleténél fátyolozottabbnak tünt fel. — Ditróiné Eibensütz Mari asszony mai tárczánkban olvasható saját költeményének bensőségteljes szavallatával általános meghatottságot keltett: sajnálattal gondoltunk rá, hogy ezt a művésznőnket is el kellett vesztenünk, mély rezgésü, szivátjáró hangja kipótolatlan marad szinpadunkon. A helybeli dalkör hatásos kardalokat énekelt s Zolyómi ur, ki érczes hangjának benső érzésteljes előadásával csak nem rég tünt fel a kolozsvári zene-világban, néhány igen szép népdalt adott elő. Tetszéssel találkozott az Alard-hegedü duettje, melyet Farkas és Pelelle urak adtak elé. Es végül, csak sorban, de nem sikerben utolsónak emlékezünk meg Scholaszter urról, kinek az estély szellemi sikerében is nagy része van, de, a kinek fáradhatatlan utánjárása és gondjai következtében létesült az egész hangverseny. Scholaster ur hangja, mióta nem hallottuk, csengésben nem vesztett s kerekdségben az iskolázás által sokat nyert s a ki tegnap csak a Luciaból (Leonorához) énekelt dalt hallotta, sajnálattal veheti azt, hogy e derék erő elvész a magyar szinpadok számára. Az érdekes hangversenynek, mely minden tekintetben méltó vala a czélhoz s látogatottságban méltó Kolozsvár közönségéhez, mely mindig megbecsüléssel, kegyelettel volt művészei s azok emléke iránt — egynegyed 10 órakor volt vége.

— **Nemzeti szinház.** Tegnap Anciet és Dumanoir drámáját a Fekete orvost ismételték a multkori szereposztással. A szereplők a mult alkalommal registralt sikerrel játsztak. Tapsban ezuttal sem volt hiány. Közönség gyér számmal.

— **A diák.** Már ott találta a kollegium egyik szobájában kényelmesen elhelyezkedve a „diák"-ot a begyülő muzsafi csapat. Az arczát nem ismerte egyik sem, az öklét pedig nem kivánta megismerni egyik sem, mert igen nagy volt. Az izmos nagy kamasz összehuzott két ládát, ágyat vetett rá s azt mondta annak, a kit annyira méltatott, hogy szóba álljon: „már én itt maradok, minthogy itt vagyok diák, csakhogy nem irattam még be magamat." Első volt a ki lefeküdt — ráparancsolva az első kezetügyébe eső gyermekre, hogy fedje el az élesen világitó lámpát — s utolsó, a ki felkelt. Az apróbb publikum lábhegyen járt-kelt körülötte, ne hogy felébressze, mert „haragos ám." Parancsolt a szolgáknak, rendelkezett mindenkinek s igen uri tempói voltak. Esténként néha kimaradt — s jaj lett volna annak, ki megszólitja ezért. Ám az „appáditor" ur, ki végig járja esténként a szobákat, vadászván azok után, a kik nincsenek otthon — nem egyszer volt kénytelen az érdemes „uj diák" ur neve után tudakozódni s azt felfirkálni a czéduláro. Igy történt, hogy a contrá ur is meglátta e czéduláról az ismeretlen nevet s felette kiváncsi lett e név viselőjét is megismerni. Nem nagy öröme telék az ismeretségbe, mert igen hamarosan kisült, hogy a méltóságteljes mihaszna nem egyéb gonosz kakuknál, a ki olyan fészekbe ült be, a hol nincs semmi jussa. A „diák ur" szélhámos . . s mesterségére nézve nem kisebb, mint a nemz. szinház khorusának egyik tagja, a ki, minthogy őszül az idő, mikor is enyhe hajlék után lát még a madár is — igen jónak találta ingyen szállásul a collegium egyik szobáját s kérdezés nélkül eloccupálta. A contra azonban irgalmatlan ember, s rövid uton kirakatta a „diák" urat az occupált területről.

— **A városi** képviseleti bizottság t. cz. tagjait pénteken szeptember 23-án d. u. 3 órakor tartandó rendes közgyülésre megjelenni felkérem. Kolozsvártt, szeptember 20-án, 1881. Minorich Károly polgármester. Tárgyak: 1. Szentesitett törvényczikkek. 2. Belügyminiszteri leirat Tunyogi Farkasnak a városi malmok haszonbérlete tárgyában benyujtott fellebezésére. 3. Pénzügyminiszteri leirat 20. drb jótékonyczélu államsorsjegy elárusitása iránt. 4. Városi szamszék jelentései: a) a városi dologházi 1879 évi szamadasok felülvizsgálatáról, b) a városi házi és kapcsolatos pénztarak 1880. évi számadasairól, c) a varosi vamok és azokkal kapcsolatos szamadasokra 1880-ról, d) a ideteti pénztarak szamadasaira 1880-ról, e) az 1879-ik évi arviz szamadasok felülvizsgalataról. 5. Polgármesteri jelentés a kaszarnai épitések költségeire előirányzott összeg kimerüléséről. 6. Városi mérnöknek a nagymamom utczaban készitendő granit jardanal alkalmazandó szegélykövek iránti előterjesztése az utmunka bizotsag véleményével 7. Weisz Mór és tarsainak a nagy laktanyai kantinbérlete tárgyában beadott kérelme, szakosztalyi véleményével. 8 Mak Ferencz adóhivatali főnöknek az adózók és adótárgyak összeirasara I. II. osz. kereseti adók kivetésére összeiró biztosok felvétele iránti jelentésére szakosztályi vélemény. 9 Finta Antal tanácsi igtató kérése egy segéd alkalmazása iránt szakosztalyi véleménynyel. 10. Bán István kérése nyugdijtöbblet visszafizetés elengedése iránt, szakosztalyi véleménynyel. 11. Tiszti ügyész Tamási Sándor jelentése a város telekjegyzőkönyveinek egyesitése tárgyában. 12. Tanácsi irnokok kérése segélyezés iránt, szakosztályi véleménynyel. 13. Polgármesteri előterjesztés a gazdászati ügyosztály tárgyában. Bányai Samu tanácsjegyző kérése szabadságidő iránt.

— **Meghivás.** Alólirottak a kolozsvári m. k. tud. egyetemi orvostanhallgatók segélyegylete tagjait f. hó 24-én szombaton dé után 5 órakor a leiró- és tájboncztani intézet tantermében tartandó alakuló közgyülésre tisztelettel meghivják. Tárgyak: a szüneidei bizottság jelentése 2.) 188¹/₂ tanévre tisztviselők választása. 3.) Inditványok. Kolozsvárt, 1881. september hó 21-én. Szentkirályi Göza sz. i. b. elnök. Ákontz Károly b. jegyző.

— **Időjárás.** 1881. szeptember 22-én Európában: A depressiók (755—756) egyike a kontinens nyugati feléről jön, másika annak keleti részében van s Magyarország nyugati részében találkoznak (759.) Mérsékelt szeleknél, változó felhőzet mellett a hőmérséklet nagyobbodott, esők helyenkint vannak. Hazánkban: Többnyire nyugati és északkeleti mérsékelt szelek mellett, a hőmérséklet általában nagyobb, a légnyomás kisebb lett. Az idő délen derült, felhőssel; északon és északkeleten többnyire, borus, napossal változik, itt számos helyeken esőkkel. Égiháborus jelenségek voltak: Beszterczebányán és Egerben.

Hazai hirek.

— **Stefánia** főherczegnőről a külföldi lapok azt közlék, hogy a telet Meránban vagy Katániában fogja tölteni. Hiteles helyről jelentik, hogy a hir alaptalan; a trónörökös-pár a telet Prágában fogja tölteni.

— **A gyógyithatlan** elmebetegek kórháza, mely Weber Antal tervei szerint a városlig mögött fog emeltetni, egyszerü stilban épittetik. A fősulyt a tervező arra fektette, hogy a légürmérték, a fütés, szellőztetés és minden egészségügyi követelmény érvényre emelkedjék. A három osztályból álló kórház munkás és kertész pavillonokat is foglal magában, hogy a bekerülő betegek lehetőleg előbbi foglalkozásukba találják magukat. A mezőgazdaság a kertészet müvelésére terjedelmes kertekkel és majorsággal lesz a kórház összekötve. Az ásásokat és alapozási munkákat még az idén megkezdik, hogy a jövő ősszel az épület készen legyen. A kórház 300 beteget képes befogadni. Az ajánlati tárgyalást az épitésre szept. 22-én fogják kiirni 14 napos határidővel s a tárgyalást okt 5-én tartják meg.

— **Sètautàk** a Gellérthegyre. Br. Lipthay Béla tervezetet s költségvetést dolgozott ki a Gellérthegyre vivő sétautak kiépitése tárgyában s tervét bemutatta a fővárosnak. E szerint a diszes kigyózó ut 19.4000 frtba kerül, de ha némely részleteket elhagynak, elég 10,000 frt. A h. polgármester, kinek a terv átnyujtatott, azt véleményes jelentés és kiviteli módozatok iránti javaslat tétel végett a mérnöki hivatalnak adta ki.

— **Az országos** nőiparkiállitásból. A nőiparkiállitásnak csaknem mindennap van egy-két érdekes vendége. Közelébb Haymerle külügyminiszter, majd Szlávy közös pénzügyminiszter látogatták meg. Haymerle pont 12 órakor egyedül jött. A miniszter egy bolgár szőnyeget vásárolt meg a torontáli kiallitásból és egy csipkekendőt. Midőn eltávozott, az általa vásárolt sorsjegyeket a kiállitásnak ajándékozta. Szlávy miniszter szintén hosszasabban időzött a tárlatban. A torontáli kiállitás neki is megtetszett, de legjobban Bornemissza-Kornis grófnő porczellán festései, s 120 frt értékbe 12 tányért rendelt meg saját részére, egyuttal 100 db kiállitási sorsjegyet is vásárolt.

— **A legrégibb** magyar szinigazgató s legrégibb magyar hirlap volt szerkesztője Balla Karoly Mező Csáton meghalt. Halálának hire széles körben fog az országban megilletődést szerezni. Balla Károly 1803-ban született s a negyvenes évek előtt mint szinigazgató az ország csaknem minden nagyobb városában megfordult. A debreczenben megjelenő „Debreczen Nagyváradi Értesitő"-t 1843-tól 1873-ig, tehát 30 éven át szerkesztette.

— **Magyar fürdők** látogatottsága. A legujabbi kimutatas szerint Balaton-Füreden 2058 Buziáson 1057, Harkányon 1257, Herkulesfürdőben 4279, Krapina Tepliczen 1595, Margitszigeten 777, Pöstyenen 2006, Trencsén Tepliczen 1948 fürdővendég fordult meg.

— **Èlemi csapás.** Tegnapelőtt este Innsbruckban különösen a város északi részén, jégesővel párosult iszonyu vihar dühöngött, mely az épületeken és kertekben jelentékeny mérvü pusztitást okozott. Elmben ismétlődött a hegyomlás.

— **A nemzetközi filoxera-congresszus** október havára Bernbe egybehivatott, mivel Svájcz és Németország módositásokat óhajtanának tenni a nemzetközi filloxera-szerződésen.

— **Magyar tündérujjak Konstantinápolyban.** Évtizedek előtt költözött ki e hazából Konstantinápolyba a Commendinger családi S hogy hazafias érzelmeit megtartotta, most is igazolta egyik tagja által. Ugyanis Commendinger Eugénia, a család lelkes leanya távol uj hazájában értesülve, hogy honleány társai országos nőipat kiállitást rendeznek, nem akart e magyar honleányi mozgalomtól távol maradni s ő is munkahoz látott, s két gyönyörü munkat küldött Konstantinápolyból a nőipar kiállitásra. Egyik targy mint a „Függ" irja egy párna, világoskék atlaszból készitve, körüskörül szőllőlevél és fürtökből himzett girland fut át fehér gyöngyből készitve, mig a négy sarkon arany szálakból finoman himzett buzakalaszok tünnek fel csokor alakban s a párna közepén C. E., a készitőnő nevének monogrammja diszlik szintén aranyhimzésben. E párna valódi remek mü, s méltán megérdemli ama diszes helyet amaz üveg szekrényben, melyet a kiállitason elfoglal. A második, szerényebb tárgy, — ez, egy zsebbeli tartó, gyöngypapirból van készitve, virágcskororrá alakitva. Az egész mü aranygyöngygyel van kivarva s diszitve, bélésül s a csokrok alakitásául pedig kék atlasz használtatott. Ez is sikerült munka s méltán megérdemli a dicséretet. De mind két munka kiállitási csinja, szép kompozicziója, müvészi kivételétől eltekintve, az által nyer főleg értéket, hogy azokat egy magyar honleány, távol a hazától, idegen ég alatt készitette, szeretve a hont ott is, hol „nem az a nap süt az égen, mely itthon."

Vegyes hirek.

— **Garfield halála.** Garfield elnök halála következtében Chester A. Arthur tábornok alelnök lesz az Egyesült-Államok elnöke az amerikai alkotmány második czikke I. fejezetének 6. pontja értelmében, mely következőleg szól: Az elnöknek hivatalától való eltávolitása vagy halála, lemondása vagy az ezen hivatallal egybe kötött hatalomra és költségekre való képtelensége esetén az elnökség az alelnökre ruházandó, s a kongresszus határoz a felett, hogy ha az elmozditas, halál, lemondás vagy képtelenség az elnökre nézve ép ugy beáll, mint az alelnökre, melyik hivatalnok müködjék mint elnök, mig a képtelenség megszünik vagy elnök választatik. Az uj elnökről következő életrajzi adatokat közlik a lapok: Chester A. Arthur 1831-ben született Albanyban, s Shenectadyban, az Union Collegeben nyerte neveltetését s kitünt szorgalma és tehetsége által. Miután az egyetemi képesitést megnyerte, az albanyi jogi iskolába ment s nemsokára védőül is elfogadták. A politikai életben mindig élénk részt vett; már mint tizennégy éves gyermek dicsekedett, hogy a whigek pártjához tartozik. Mint Culver newyorki ügyvéd segédje, nagy nevet vivott ki a Semmon-ügyben. A köztársasági pártnak megalakulása óta tagja volt. A háboru alatt New-York állam főszállásmestere volt. A háboru után megint visszatért az ügyvédi irodába s Rausom segédje lett. Később Philips New-York kerületi ügyésze is belépett a czégbe, melynek feje Arthur maradt. 1872. november 21-én Grant tábornok New-York kikötő-város ellenőrévé nevezte ki; Hayes azonban 1878. jul. 20-án letette, mivel azzal gyanusitották, hogy a tervezett reformok utjába ő gördit akadályokat. Arthur mindig benső barátja volt Conklin szenátornak, Garfield ellenségének. Neki köszönheté az 1880-iki kongresszuson alelnökké jelölését is. Arthur az Union Leagne Clubsnak is tagja. Garfieldnénak eddig a polgárok 156.757 dolárt gyüjtöttek. Midőn Garfield kevéssel halála előtt erről értesült, megindulva mondá: A nemzet nem hagyja vigasztalanul meghalni öreg katonáját.

— **Telefon** mint forrás felfedező. Engenberg Hugó g. Ha'l mellett levő tratzbergi birtokán különösen alkalmazza a telephont. Ugyanis 1 domb alján több mikrophont ás el a földbe és ezek közül mindegyiket egy külön telephonnal és telephel köti össze, hogy igy a birtokán levő forrásokra reá jöhessen. A czélból szükséges telepbonészleléseket éjjel teszi meg, midőn a zörej és a föld rázkódása sokkal ritkabb és kisebb, mint nappal.

— **Villamosság** által hajtott hajó. Az első villamosság által hajtott hajóval már 1839. évben Jakobi tett kisérletet a Néván. Ő e czélra 128 Grove-féle villam-elemet és egy különös szerkezetü villaminditót (electromotor) használt, mely a hajót lapátos kerekek által hozta mozgásba. Trouvé Gusztáv Párisban nem régen ugyanezen kisérletet eredménynyel ismételte. Az erre használt kis „Telephon"-hajó három személyt vihetett és egy harom szarnyu csavar által hajtatott, mely csavar a kormányrud egyik kivágásába volt elhelyezve, és mindkét, fenn a kormányon alkalmazott inditóval (motor) láncz által volt összekötve. Ily berendezés mellett a kormányzás igen könnyü volt. Az inditók kis dynamoelektrikus gépek voltak Siemens-féle csévével és Trouvé saját szerkezete szerint. Mindkettő teljesen el volt választva egymástól, ezen inditókat két, hat hat chromsavas elemből álló telep látta el. A kormány fafogójain ezenkivül oly szerkezetek voltak alkalmazva, melyeknek segitségével a telepeket ki és be lehetett kapcsolni. A hajó az elemekkel, inditókkal és a három személylyel együtt 350 klgramot nyomott. Az árral szemben másodperczenként 1 méter sebességgel haladt és a folyam irányában kettőztetett sebességgel, midőn a folyam sebessége körülbelül 20 centimetert tett.

— **Magyar** egylet San-Franciskóban. Egy kolozsvári kereskedő öccse San-Franciskóból irt levelébe felemliti, hogy az ott lakó magyarok egyletet alakitottatak, e czimen: „Pacific parti magyar társas- és kölcsönös-segélyegylet." Az egylet 1880. márczius 15-én alakult és jelenleg 50 rendes tagja van. Elnök Herzog József, alelnök Fiala János, titkár Hajduska Nándor, pénztárnok Grenzweig György, könyvtárnok Pete József. Augusztus elején az egyletet meglátogatták Széchenyi Imre és Géza, és Andrássy Géza grófok is, a kik az egylet tiszteletbeli tagjává választattak. Tiszteletbeli tag még Gyurkovits Kornél.

KÖZGAZDASÁG.

HETI VÁSÁR.

— Kolozsvártt, 1881. szept. 22-én. —

Népes, élénk heti vásárunk van; a behozatal minden tekintetben kielégitő.

Gabonapiaczunk rég nem volt ilyen teli, mint ma.

Termelőink áruikat magas árakon tartották s ez a forgalomra eleinte hátráltatóan hatott. Hectoliter szerint: tiszta buza 78 klgr 8 f. 40—60 kr, elegybuza 6 f. 50—60 kr, rozs 5 f. 80, 6 f. kukoricza 5 f. árpa 4 f. 20—30 kr, alakor 2 f. 40—50 kr, zab 2 f. 40—60 kr.

Az idén még nem volt ilyen nagy majorságpiaczunk, mint ma. Egy pár kövér liba 4 f. 50 kr 5 f. sovány pulyka 2 f. 50 kr, rucza 85 kr, tyuk 1 f. 20 kr, csirke 50—60 kr, 5 db tojás 10 kr.

A sertéspiaczon — f. hó 21-én — közönséges forgalom mellett: kövér 35—62, sovány 14—26 f, malacz 7—13 f.

Takarmánypiaczon: egy szekér széna 4—10 f, szalma 3 f. 50 kr, a zsupszalma párja 8 kr.

Vetemény- s gyümölcspiaczunk kiválóan élénk. Egy koszoru vereshagyma 12 kr, fokhagyma 30 kr. 20 l. dió 1 f. 20 kr, baraczk 2 f. 40 kr, körte 1 f. 10 kr, szilva 40 kr, alma 90 kr, krumpli 40 kr, 100 fő káposzta 4 frt.

Élelmi czikkek — kilogram szerint — marhahus 44—46 kr, sertéshus 46—48 kr, juhhus 34 kr, zsir 76 kr, szalonna 70 kr, konyha liszt 20 kr, kenyér 14—20 kr, paszuly 8—10 kr, lencse 14—16 kr, borsó 12—14 kr, só 9 kr, vaj 1 frt 20 kr, turó 64 kr, liter szerint: bivalytely 20 kr, tehéntej 10 kr, bor 30—50 kr, pálinka 40 kr, boreczet 50—60, kr, közönséges eczet 5 kr.

Fapiaczunkon igen élénk forgalom volt; az árak a mult hetiekhez képest csökkentek. A tüzifa árát igen leverte az állami erdőkről usztatott tüzifa.

A mezei rendőrség reformjáról

a következő figyelemreméltó sorokat közli a Hon:

Azon számos teendők között, a melyek közgazdasági viszonyaink javitása érdekében előttünk állnak, nagyfontosságunak mondhatjuk a mezei rendőrségnek európai szinvonalra helyezését. Jelenleg igen sok helyen nagyon gyarló a mezei rendőrség. Erre nézve egy pár példát hozhatunk fel. Előfordulnak esetek, hogy elsőrendü gazdák kisérletet tettek nemes gyümölcs tenyésztéssel, de mihelyt ezek zsendülni kezdtek, lehetetlen volt azokat a kapzsi nép előtt megőrizni. A kertőt a legények éjnek idején megtámadták, leverték s aztán a gyümölcsöt elrabolták s a gazda még panaszt tenni sem tartá érdemesnek, mert kára megtéritését ugy sem remélte, s azt hiszi, csak maga ellen bőszitené a falu legényeit, kik őt több irányban károsithatnák. Némely községekben egészen divattá vált, hogy éjnek idején a tilosba járnak a gazdák fiai a lovakat legeltetni s ha a károsult e miatt paraszt tesz, annyi kellemetlensége van a megidéztetés, kihallgatás stb. alkalmával, hogy szivesebben lemond minden igényéről, semhogy nyakára zuditson egy oly procedurát, melyben nem ritkán megtörténik az, hogy a kártevőnek fogják pártját a kárvallott rovására.

De nem szükséges a helyzetet részletesen elemezni, tapasztalásból ép oly jól ismerik a vidéki gazdák az előforduló visszásságot, mint a fővárosi ember az adófizetés körül előforduló kellemetlenségeket. E bajnak azonban mélyrehatóbb jelentősége is van, mely már megérdemli, hogy a törvényhozás is kiterjessze rá figyelmét.

Ha tény az, hogy a szőlőhegyről ellopják a szőlőtőke mellől a karókat és egyes gazda nem képes a megkivánt jogbiztonságot megszerezni, akkor önként értetődőleg nem is fogja érdemesnek tartani uj karókat venni s az okszerü szőlőmüveléshez szükséges beruházásokat megtenni. — Tehát a szőlőmüvelésnek szükségképen hanyatlani kell, a helyett, hogy emelkednék. S igy van ez más müvelési ágaknál is. Valóban, némely községben olyan a helyzet, hogy ott absolut lehetetlenségnek tartják gyümölcsöt tenyészteni. Az ur és a parasztság ugyszólván ellenséges lábon áll egymással s utóbbi, a hol csak teheti, kárt igyekszik tenni. Kivágják a nemes gyümölcscsemetéket, vagy ha a fa felnőne, elrabolják a gyümölcsöt. Pedig a gyümölcstenyésztés is egyike azon gazdasági ágaknak, a melyek a ráforditott fáradságot bőven megjutalmazzák s hazánk különösen sok pénzt bevehetne a gyümölcsészet felvirágoztatásából. De haladásáról szó sem lehet mindaddig, mig e téren a megkivánt jogbiztonság szigoru és kifogástalan mezei rendészet által megadva nem lesz.

Hogy minő bevételt csinálhatna Magyarország a bor-, szőlő- és gyümölcskivitelből, azt csak ugy képzelhetjük el, ha tekintetbe vesszük, hogy Francziaország mennyi pénzt vesz be e terményeiből, s hogy például Anglia mennyit elfizetget évenkint ezen árukért. Francziaország gazdagságának a bor képezi egyik főforrását. Erről közelebb egy érdekes kimutatás is járta végig a lapokat, a melyből kitünik, hogy a franczia bortermés évi értékét milliárd frankokban fejezik ki. Anglia bor és gyümölcs bevitelének jellemzésére itt közöljük az utolsó öt év adatait.

	1876.	1877.	1878.	1879.	1880.
	millió forint.				
Borbevitel	62	64	53	48	58
Gyümölcsbev.	45	48	39	42	40
Együtt	107	112	92	90	98

Öt évi átlag szerint tehát Anglia borért és gyümölcsért évenkint kerek összegben száz millió frtot ad ki. Ezen bevitelben is jelentékeny részünk lehetne, ha a gyümölcstenyésztésre kellő gondot forditanánk, mely tekintetben, mint már előbb is mondtuk, a mezei rendőrségnek európai szinvonalra helyezését tartjuk egyik első követelménynek. E nélkül pusztában elhangzó szó marad minden buzditás.

—

Magyar lovak Indiában. A magyar lótenyésztőkre nézve érdekkel birhat az, hogy a bombayi osztrák konzul néhány hónappal ezelőtt egy pár magyar lovat vitetett Bombayba, s ezek az ottani klimát igen jól türik. Lehetséges tehát, hogy lókivitelünknek India felé uj ut nyilik, mely olcsó szállitási árak mellett jövedelmezővé lehet.

A „Kelet" magántáviratai.

(Magyar távirati iroda.)

Pécs, szept. 22. József főherczeg Nyáry br. vezérőrnagy és főherczeg szárnysegédei ide érkeztek. A pályaudvaron a főispán, a polgármester és a városhatóságok által fogadtattak. A főherczeget, ki Dulánszky püspöknél szállott meg érkezésekor a néptömeg legrokonszenvesebben üdvözölte. Délután József főherczeg ebédet adott, melyre Szende honvédelmi miniszter Gräf, Hollán és Musulin tábornokok Kutassy, Jelentsik, Bulyowszky és Gaal br. ezredesek, Lajtos százados és több tiszt voltak hivatalosak. Szende miniszter behatóan megtekintette a teljesen berendezett katonai lövöldét. Délelőtt gyakorlatok voltak, melyek érdekkel birnak annyiban, mennyiben jelenleg itt egy magyar és egy horvát dandár gyakorol, hogy a két nyelven való vezényletgyakorlatilag is megkisértessék.

Bécs, szept. 22. Ő felsége a Garfield halálát jelző távirat után tüstént utasitá a Washingtonban székelő osztr.-magyar ügyvivőt, hogy fejezze ki részvétét az Egyesült Államok kabinetjének és az elhunyt elnök özvegyének.

Longbranch, szept. 22. Garfield elnök holttestének tegnap végbement bonczolása felderité, hogy a töltény, miután a 11-ik bordát szétzuzta, a hátgerinczen áthatolt s az első derékcsigolyát szétzuzta, mely alkalommal kis csontdarabok a határos husrészekbe hatoltak és a mellmirigy alatt a hátgerincztől balra, mintegy két és fél hüvelyknyire a végbélhártya mögött megakadt, hol teljesen mozdulatlanul hevert. A halált az üterek egyikének másodrendü elvérzése okozta; szétrepeszté a végbélhártyát és majdnem egy liternyi mennyiségben az altest barlangjába ömlött.

Bukarest, szept. 22. A párisi Escompte iroda igazgatója Chapelay L. a román „credit mobilier" igazgatójává neveztetett ki.

Az ellenzéki lapok egy alprefektus által 11 paraszton véghezvitt kinzó vallatásról tesznek említést, mely egy tolvajlás kinyomozását czélozta, és mely élénken emlékeztet az inquiziczió korszakára.

A „Romania Libera" ritka fenomenalis tüneménynek tartja a történelemben, hogy a magyarok a danzigi találkozás alkalmából jobban látszanak félnie Oroszország barátságától, mint annak ellenséges indulatától.

Monsignore Paoli, kath. püspök requiemet tartott az osztr. magy. telep nesztora s volt pályaigazgató Herz Adolf lovogért.

A budapesti időjelző állomás értesitése. Kilátás a jövő időre: Derült napos, felhős borussal váltakozó időt várhatni számosabb esőkkel s helyi zivataokkal.

A „Politische Correspondenz" táviratai.

Bécs, szept. 21. Egyik berlini sugalmazott átirat a danzigi találkozást tárgyalva, kiemeli, hogy valamint eddig, ugy ezutánra is az európai helyzet és béke sulypontja a Német- és Ausztria-Magyarország közti barátságban nyugszik. Azonban nem kicsinyelhető azon körülmény sem, mely szerint a danzigi találkozás által az oroszok uj czárja félreismerhetlenül kimutatta, hogy sem ő maga, sem kormánya nem idegenkedik a barátságtól. Ott, hol a közép-európai érdekek Oroszország érdekeivel közösek, egyezkedést kisérlettek meg, s hihetőleg meg is találandják az összeegyező eljárások módját is. Téves felfogás az, mintha a tárgyalások conjecturája a nihilismus és rokonai feletti tárgyalásokra irányult volna.

Janina, szept. 21. Daczára, hogy Athénben és Cortuban Moscheék állittattak fel, a Görögországnak átengedett területekből tovább tart a mohamedán elemek emigratiója.

Belgrád, szept. 21. A kormány a decz. hóban összeülő skupstina elé terjesztendő többféle előirányzaton dolgozik. Önálló pénzügyigazgatóság, a vámügyek reformja, az államszámvevőségnek megvizsgálása, egy részvény-törvényre vonatkozólag. A sessió körülbelül két havi tartamra fog terjedni. Jövő év május havában a nagy Skupstina hivatik egybe.

HIVATALOS ARFOLYAMOK

a budapesti áru- és érték-tőzsdén

1881. sept. 21.

Magyar aranyjáradék	117.95
Magyar vasuti kölcsön	132.1/2
Magyar kel. vas. államkötv., I. kibocsátás	90.3/4
Magyar kel. vas. államkötv., II. kibocsátás	108.
Magyar kel. va. államkötv., III. kibocsátás	95. 3/4
Magyar földtehermentesitési kötvény	98.3/4
Magyar földtehermentesitési kötvény záradékkal	97.1/2
Temes-bánáti földtehermentesitsi kötvény	97.1/2
Temes-bánáti földtehermentesitési kötv. záradékkal	97.1/2
Erdélyi földtehermentesitési kötvény	97.1/2
Horváth-szlavon földtehermentesitési kötv.	
Magyar szőlődézsma váltsági kötvény	93.3/4
Magyar nyeremény-sorsjegy-kölcsön	122.3/4
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	113¹/₄
Osztrák járadék papirban	76.45
Osztrák járadék ezüstben	77.30
Osztrák járadé aranyban	94.—
1860-ki osztrák államsorsjegyek	131.
Osztrák-magyar bankrészvény	823.
Magyar hitelbank-részvény	341.
Osztrák hitelintézet-részvény	352.30
Ezüst	
Cs. és kir. arany	557
10 frankos arany	936.
Német birodalmi márka	576.
Londonu) havi váltókért)	117 80
Magyar papir járadék	89.—

A budapesti árutőzde hivatalos árjegyzékei.

1881. év september hó 22.

Ára 100 kilogramnak Budapesten.

Buza: Bánsági 12 frt. 55 kr. Tiszavidéki 12. frt. 55 kr. 12 frt 85 kr. Pestvidéki 12 frt 45 kr. 12 frt 75 kr. Fehérmegyei 12 frt 55 kr. 12 frt 85 kr. Bácskai — frt. — kr.

Magyar rozs 8 frt. 50 kr. 8 frt 80 kr. Takarmány 7 frt. 50 kr. 7 frt 70 kr.

Árpa: 9 frt 40 kr. 10 frt 40 kr. Maláta 7 frt 60 kr. 7 frt 70 kr.

Magyar zab: 7 frt 60 kr. 7 frt 70 kr. Bánsági 6 frt 95 kr.

Tengeri: 6 frt 85 kr. 7 frt — kr. másnemü 6 frt 85 kr. 6 frt 90 kr.

Repcze: káposzta bánsági 12 frt 6/8 kr. 13 frt 2/8 kr. — frt — kr.

Magyar köles: 5 frt 65 kr. 6 frt 10 kr.

NEMZETI SZINHÁZ.
(a nyári szinházban.)
Kolozsvártt, péntek, 1881. szeptember 23-án.
KISHERCZEG.
Operette 3 felvonás.
Kezdete 7 órakor. Vége 10-kor.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
BÉKÉSY KÁROLY.

Iskola Alapitvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școala - BCU Cluj-Napoca.

Magyar kir. államvasutak menetrendje. (Keleti vonal.)

Érvényes 1881. évi május hó 15-étől.

Nagyvárad--predeali irány Kolozsvárról.

Állomások		Gyors-vonat 202. sz. óra	Gyors-vonat 202. sz. percz	Személy-vonat 204. sz. óra	Személy-vonat 204. sz. percz	Vegyes vonat 262. 268. 288. sz. óra	Vegyes vonat 262. 268. 288. sz. percz	Menetjegy árak II. oszt. frt	II. oszt. kr.	III. oszt. frt	III. oszt. kr.
Nagyvárad (Vendéglő)	Elind.	3	25	5	00	6	50	6	29	4	49
M.-Telegd	"	3	56	5	42	8	17	5	31	3	79
Rév	"	4	31	6	24	10	00	4	36	3	12
Csucsa (Vendéglő)	"	5	28	7	28	12	41	2	96	2	12
Bánffy-Hunyad	"	6	01	8	05	2	13	2	06	1	47
Egeres	"	—	—	8	50	3	30	1	16	—	83
Kolozsvár (Vendéglő)	Érk.	7	08	9	40	4	58	—	—	—	—
Kolozsvár	Elind.	7	18	10	14	8	00	—	55	—	39
Apahida	"	—	—	10	36	8	37	2	14	1	53
Gyéres	"	8	30	12	04	10	54	2	84	2	03
Kocsárd (Elágazás M.-Vásárhely felé)	Erk.	8	51	12	38	11	43	—	—	—	—
Kocsárd (Vendéglő)	Elind.	8	53	12	48	12	23	3	12	2	23
Maros-Ujvár	"	—	—	12	56	12	35	3	13	2	24
Felvincz	"	—	—	1	03	12	52	3	67	2	62
Nagy-Enyed	"	9	17	1	27	1	42	4	24	3	03
Tövis (Elágazás Gyulafehérvár felé)	Erk.	9	33	1	47	2	17	—	—	—	—
Tövis (Vendéglő)	Elind.	9	40	2	07	3	00	4	90	3	50
Karácsonfalva	"	—	—	2	35	3	48	5	18	3	70
Balázsfalva	"	10	09	2	50	4	17	5	55	3	97
Hosszu-Aszó	"	—	—	3	07	4	44	5	92	4	23
Mikeszásza	"	—	—	3	23	5	15	6	33	4	52
Kapus (Elágazás Nagy Szeben felé)	Erk.	10	42	3	41	5	44	—	—	—	—
Kapus (Vendéglő)	Elind.	10	49	3	51	6	52	6	74	4	82
Medgyes	"	11	03	4	11	7	42	7	48	5	34
Erzsébetváros	"	11	25	4	44	8	45	8	38	5	99
Segesvár (Vendéglő)	Erk.	11	51	5	22	9	49	—	—	—	—
Segesvár	Elind.	12	11	5	32	10	33	8	79	6	28
Héjasfalva	"	12	26	5	50	11	15	9	45	6	75
Erked	"	—	—	6	28	12	19	10	56	7	54
Homoród-Kőhalom	"	1	29	7	29	2	00	11	58	8	28
Agostonfalva	"	2	04	8	18	3	53	12	12	8	66
Apácza	"	2	24	8	51	4	41	12	33	9	09
Földvár	"	2	44	9	23	5	37	13	63	9	75
Brassó (Vendéglő)	"	3	25	10	02	6	48	14	87	10	62
Predeal	Érk.	4	28			reggel					

Predeal--nagyváradi irány Kolozsvárról.

Állomások.		Gyors-vonat 201. sz. óra	Gyors-vonat 201. sz. percz	Személy-vonat 203. sz. óra	Személy-vonat 203. sz. percz	Vegyes vonat 281. 261. 271. sz. óra	Vegyes vonat 281. 261. 271. sz. percz	Menetjegy árak II. oszt. frt	II. oszt. kr.	III. oszt. frt	III. oszt. kr.
Predeal	Elind.	1	09	—	—	—	—	14	87	10	62
Brassó (Vendéglő)	"	2	16	6	13	7	25	13	63	9	75
Földvár	"	2	44	6	52	8	35	12	73	9	09
Apácza	"	3	03	7	23	9	34	12	12	8	65
Ágostonfalva	"	3	18	7	51	11	00	11	58	8	28
Homoród-Kőhalom	"	3	52	8	41	12	48	10	56	7	54
Erked	"	—	—	9	41	2	49	9	45	6	75
Héjasfalva	"	4	54	10	15	4	01	8	79	6	28
Segesvár (Vendéglő)	"	5	07	10	32	4	29	—	—	—	—
Segesvár	"	5	12	10	52	5	23	8	38	5	99
Erzsébetváros	"	5	40	11	31	6	49	7	48	5	34
Medgyes	"	6	01	12	06	8	10	6	74	4	82
Kapus (Elágazás Nagy-Szeben felé)	Érk.	6	13	12	24	8	38	—	—	—	—
Kapus (Vendéglő)	Elind.	6	31	12	30	9	50	6	33	4	52
Mikeszásza	"	—	—	12	49	10	30	5	92	4	23
Hosszu-Aszó	"	—	—	1	05	10	54	5	55	3	97
Balázsfalva	"	7	03	1	25	11	39	5	18	3	70
Karácsonfalva	"	—	—	1	40	12	06	4	60	3	50
Tövis (Elágazás Gyula-Fehérvár felé)	Érk.	7	30	2	06	12	49	—	—	—	—
Tövis (Vendéglő)	Elind.	7	37	2	26	2	18	4	24	3	03
Nagy-Enyed	"	7	54	2	48	3	04	3	67	2	62
Felvincz	"	—	—	3	10	3	47	3	13	2	24
Maros-Ujvár	"	—	—	3	17	3	58	3	12	2	23
Kocsárd (Elágazás M.-Vásárhely felé	Érk.	8	18	3	24	4	09	—	—	—	—
Kocsárd (Vendéglő)	Elind.	8	23	3	34	4	50	2	84	2	03
Gyéres	"	8	47	4	10	5	55	2	14	1	53
Apahida	"	—	—	5	38	8	11	—	55	—	39
Kolozsvár (Vendéglő)	Érk.	10	7	5	50	8	47	—	—	—	—
Kolozsvár	Elind.	10	17	6	28	8	20	—	—	—	—
Egeres	"	—	—	7	26	10	08	1	16	—	83
Bánffy-Hunya	"	11	32	8	12	11	38	2	06	1	47
Csucsa	"	12	05	8	54	1	25	2	96	2	12
Rév	"	12	50	9	52	3	56	4	36	3	12
M.-Telegd	"	1	17	10	27	5	43	5	31	3	70
Nagyvárad (Vendéglő)	Érk.	1	45	11	04	6	52	6	29	4	49

HIRDETÉSEK.

Sz. 2519—1881.

Árverési hirdetmény.

Kolozsvár sz. kir. város árvaszéke által ezennel közhiré tétetik, hogy a néha **Fekete Mihály** hagyatékához tartozó ingóságok, valamint a kolozsvári 780 sz. tjkben A. + 2. r. sz. a. foglalt s 4880 frtra becsült kül-szénutczai 5 sz. a. házastelek nyilvános árverésen elfognak adatni. Az előbbieknek a helyszinén kül-szénutcza 5. sz. a. leendő elárverezése határnapjául

f. é. september hó 26-ik

napjának délelőtti 9 órája; az ingatlan eladására pedig határnapul f. é. **szeptember hó 28-ik napjának** d. e. 9 órája az árvaszék hivatali helyiségében tüzetik ki. oly megjegyzéssel, hogy az árverezési feltételek, a hivatalos órákban árvaszéki ülnök Losonczi Jánosnál megtekinthetők.

Kolozsvár sz. kir. város árvaszékének,
1881. szeptember 12-án tarrott üléséből.

Zatler Mihály,
elnök.

(407) 1—3

Sz. 698—1881.

Pályázat.

A szász egyetem által kezelt Molnár István-fele alapitvány kamat jövedelméből, egy a magas cs. és kir. közös miniszteirumnál vagy a m. kir. miniszteriumok egyikénél, vagy a magas m. kir. Curiánál a fogalmazói szakban szolgáló fizetéstelen Augsburga vallást követő királyhágon tuli (erdélyi) ifju részére, mind addig mig az illető rendes fizetésbe jö évi 600 osztrák forint lèvén engedéljezendő:

E célból az ezen segélyezésben részesülni kivánók a születési, és keresztelési anyakönyvi kivonatok, és kinevezési okmányokkal felszerelt szabályszerüen bélyegezett kérelmükkel az ezen pályázat első kihirdetésétől számitandó **30 nap** alatt a szász egyetem központi hivatalához benyujtani tartoznak,

Ezen segélyezés engedélyezése a szász egyetem közgyülése hatáskörébe tartozik s az ez iránt határozat a m. kir. belügyminister ő nagy méltósága által leendő megerősitése után emelkedik jogerőre.

A szász egyetem központi hivatala
Nagy-Szebenben, 1881, évi september hó 13-án:

(406) 2—3

Sz. 1124—1881.

Pályázat.

Négy ősztöndij — egyenkint 200 frt — adatik, oly a volt szászföldről és első sorban a volt Szeredahelyszék és Ujegyházszék vagy ezek fő helyeiről származó iparos ifjak részére, kik, a mennyiben lehet, egy alközép- vagy alreal- vagy egy főnép-iskolát, mindenesetre pedig egy a szász egyetem által fentartott ipariskolát is, jó eredménynyel látogatták és végeztek --- és magukat kötelezik, saját szakmájukban való gyakorlati és elméleti tovább képeztetésük czéljából, egy évet --- t. i. az osztrák- és magyar birodalmon kivül --- tölteni.

Ezek elnyerhetése iránti feltételek --- a fent elősoroltakon kivül:

a) iskolai bizonyitványok bemutatása jó tanulás eredményéről;

b) hivatalos bizonyitvány által kimutatása annak, hogy a pályázónak a segélyezés szükséges.

Az ősztöndijak fele részben azok engedélyezése után azonnal kifizettetnek; a másik fele pedig hat hónappal későbben.

A segélyezett ifjak kötelesek az ősztöndij második fele iránti kérelmeikhez mellékelni a tanusitott munkásságról szóló bizonyitványt és egy rövid jelentést arról, hogy az ipartéren minő tapasztalatokat szereztek.

Egy ilyszerü jelentés elváratik a segélyezettől hazájába visszatérte után is.

A szabály szerint felszerelt pályázati kérelmek **legkésőbben f. é. okt. hó 22-ig** ide beküldendők.

Nagy-Szeben, 1881. évi Szeptember hó 16-án.

A szász-egyetem központi hivatala.

(408) 1—3

Mária-Celli

GYOMOR-CSEPPEK,

jelesen hatásu gyógyszer a gyomor minden bántalmai ellen,

és felülmulhatlan az étvágy-hiány, gyomor gyengeség, roszszagu lehellet, szelek savanyu felböfögés, kólika, gyomorhurut, gyomorégés, hugyköképződés, tulságos nyálkaképződés, sárgaság, undor és hányás, főtájás (ha az a gyomorból ered), gyomorgörcs, székszorulat, a gyomornak tulterheltsége étel és ital által, giliszta, a lép- és májbetegség, aranyeres bántalmak ellen.

☛ Egy üvegcse ára használati utasitással együtt 35 kr.

Kapható KOLOZSVÁRT Dr. Hintz György, Biró János és Széki Miklós gyógyszertáraikban.

Továbbá: M.-Vásárhelyt Bernády; N.-Szebenben Teutsch; Brassóban Schuster, Kugler, Jekelius, Stenner; Sz.-Régenben Schaser; Sz.-Udvarhelyt Koncz A. Gy.-Fejérvárt Nagy I.; Sz.-Sebesen Binder, Reinhardt; Segesvárt Weber; Beszterczén Keresztes; Deésen Roth; Dicső-Szt-Mártonban Weber; Sz.-Kereszturon Jaeger és Zilahon Weiss, Unger gyógyszerészeknél.

Valamint az osztrák-magyar birodalom minden nagyobb gyógyszertárában és kereskedésében.

Központi szétküldési raktár nagyban és kicsinyben

Brady Károly,

„az örangyalhoz" czimzett gyógyszertárában Kremzierben, Morvaországban. (286) 17—26

Tovább árusoknak nagyobb % százalék leszámitódik.

Feltünő leszállitott

Árjegyzék.

1 négy vaskerekü, kékfődeles gyermek szekér 6 frt 40 kr.

Kalap, czipő, kesztyü és fehérnemüek:

1 gyermek posztó kalap 90 krtól 2 frtig.
1 férfi posztó lágy kalap 1 frt 60-tól 2 frtig.
1 kemény . . . 2 frt 30-tól 3 frt 80-ig.
1 pár gyermek czipő . . . . . 55 kr.
1 fűdzős czipő . . . . . 1 frt 20 kr.
1 czugos; szeges talpu czipő . 1 frt 80 kr.
1 fiu czugos czipő . . . . . 3 frt 30 kr.
1 női bőr czugos czipő . . . 2 frt 80 kr.
1 finom czugos czipő . . . 3 frt 80 kr.
1 brünel czugos czipő . . . 3 frt 30 kr.
1 férfi bőr czugos czipő . . 4 frt 20 kr.
1 finom czipő . . . . . 5 frt.
1 glassé kesztyü . . . . . 85 kr.
1 női 3 gombu glassé kesztyü . . 1 frt.
1 darab esőernyó . 95 krtól 2 frt 50 krig.
1 selyem esőernyő . . . . . 3 frt 80 kr.
1 szines oxford ing . 65 krtól 1 frt 80-ig.
1 fehér sima sifon ing . . . 1 frt 15 kr.
1 vászon lábravaló . 80 krtól 1 frt 40-ig
6 zsebkendő beszegett : . . . . 45 kr.
1 pár kötött harisnya . . . . . 60 kr.
1 gépel kötött harisnya . . . . . 20 kr.
1 pár gyermek harisnya . . . . 12 kr.

Galanteria, illatszerek, nürenbergi és rövidáruk.

10 darab papir szivarszipka . . . 6 kr.
12 darab aczél inggomb . . . . . 5 kr.
12 karika gépczérna, 75 rőfős . . 28 kr.
12 karika gépczérna, 200 rőfős . . 65 kr.
12 karika legfinom. gépczérna 200 r. 85 kr.
8 matring kötő gyapot . . . . . 66 kr.
8 matring király kötő gyapot 1 frt 35 kr.
20 matring varró czérna . . . . 10 kr.
20 rőfős pertli . . . . . 8 kr.
10 rőfős fehér galand . . . . . 10 kr.
1 darab album . . . . . 80 kr.
1 napraforgó szappan . . . . . 40 kr.
1 egész rud eszéki szappan . . . 65 kr.
1 eszéki kenőcs . . . . . 40 kr.
1 eszéki viz . . . . . 55 kr.
1 eszéki puder . . . . . 50 kr.
1 fogkefe . . . . . 10 krtól 40 krig.
50 iv levélpapir . . . . . 30 kr.
50 levélboritók . . . . . 15 kr.
25 angol varró-tü . . . . . 3 kr.
25 franczia, aranyfoku varró-tü . . 8 kr.
12 tyukszem-karika . . . . . 20 kr.
1 hajkefe . . . . 35 krtól 1 frt 30-ig

Mindezeken kivül gondolható galanteria, nürenbergi és rövidáru czikkek nagy választékban kapható és posta rendelményeket pontosan eszközöl; 10 frton felüli rendelményeknél 3% engedményt számit.

női derék-fűdzők, muffok és böröndök nagy raktára.

Kohn Lajos,

(255) 24—52 Főtér Br. Jósika ház alatt.

Berger-féle orvosi

KÁTRÁNY-SZAPPAN

orvosi tekintélyek által ajánlva, **Ausztria-Magyarországban, Franczia ország, Németország, Hollandban és Svejtzban, Romániában** sat. már tiz év óta fényes sikerrel használtatik

mindennemü bőrkütegek

mint szinte az arczbör mindenféle tisztátalanságai ellen különösön a rüh, az idült és pikkely sömör ellen, a kosz, a sömör repedvény, a fej és szakál korpa ellen, a szeplő, májfolt, az ugynevezett rezesorr, a fagydag, a lábizzadás, s a gyermekek valamennyi külső fejbetegségei ellen. Ezenfelül mindenkinek mint a bőrt tisztitó mosdószer ajánltathatik.

Ára darabonként használati utasitással együtt 35 kr.

A **Berger-féle kátrány-szappan** 40%-ka tömeny fakátrányi tartalmaz felettébb gondosan van készitve, s lényegesen különbözik minden egyébb, a kereskedésben előforduló kátrány-szappanoktól.

Csalások kikerülése végett

a gyógyszertárakban világosan **Berger-féle kátrany-szappan** kérendő.

s ügyelni keli a **zöld csomagolásra** s az ide mellékelt **védjegyre.**

Egyedüli helyettes a bel- és külföld részére: A. HELL gyógysz. **TROPPAU,** hova a megbizások és tudakozódások is küldendők.

Föraktár Kolozsvártt: Széky Miklós, Biró János, Dr. Hintz György gyógyszerész uraknál és Erdély majdnem minden gyógyszertárában. (37) 16—24

Nyomatott a „KELET" nyomdájában Kolozsvártt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Biblioteca pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.